

VOL. XVI

Kaina 3c

Chicago, Ill., Pirmadienis, Liepos-July 8 d., 1929

— 437 —

No. 159

Gatvekarų kompanija nori "indžonkšeno" prieš streikininkus

New Orleanse per streiko neramumus policija suėmė tris asmenis, kaltinamus dėl "riaušių kurstymo."

NEW ORLEANS, La., liepos 7. — Ryšy su streikuojančių gatvekarų darbininkų neramumais policija suėmė tris asmenis, kaltinamus dėl "riaušių kurstymo."

Kadangi streikininkai ir jiems simpatizuojantieji miestiečiai puola gatvekarius, kuriuos New Orleans Public Service kompanija bando operuoti su streiklaužių pagalba, kompanija kreipėsi į federalinį distrikto teismą, prašydama "indžonkšeno" prieš streikininkus ir gatvekarų darbininkų uni-jos viršininkus.

Per streiko neramumus iki šiol buvo penki gatvekariai suaužyti ir sužeisti, du streikininkai policijos nušauti ir daugelis kitų sužaloti.

Tuo tarpu miesto taryba daro žingsnių samdytojams su streikininkais sutaisyti ir streiką likviduoti.

73 angliakasiai ieško po \$10,000 iš kasyklų kompanijos

KALTINA DEL KONTRAKTO SU UNIJA SULAUŽYMO

VINCENNES, Ind., liepos 7. — Septyniolika metų seny Edw. Warda, Westphalijos ir Freelanvillės angliakasių uni-jos nariai vakar, kiekvienas atskirai, iškėlė kauntės teisme bylą prieš Knox County Fourth Vein Coal kompaniją, kiekvienas reikalaujantis iš jos po \$10,000 nuostolių atlyginimo už sulaužymą kontraktą su United Mine Workers of America 11-to distrikto uni-ją.

Tai dar pirma tokia byla Indianos valstijoje.

Savo skunduose angliakasiai sako, kad Fourth Vein kasyklų kompanija, kuri yra Indianos Anglies Kasyklų Savininkų Asociacijos narys, 1928 metų spalio mėnesį padarė kontraktą su uni-ją; kad 1929 metų kovo mėnesį ji betgi savo kasyklas uždarė, o paskui sava valia įsteigė naują algų normą darbininkams, ir tąja alga pradėjo kasyklas operuoti, tuo būdu sulaužydama originalią sutartį su uni-ją.

Ku-Klux Klanas išsikrausto vėl į Georgiją

WASHINGTONAS, liepos 7. — Ku-Klux Klanas savo nacionalinį centrą perkelia atgal iš Washingtono į Atlantą, Georgiją.

Chicagai ir apylinkėse federalinis oro biuras šiai dienai praneša:

Nenusistojęs oras; gali būti lietaus; nedidelė temperatūra atmaina; vidutiniai vakarų ir pietų vakarų vėjai.

Vakar temperatūra buvo vidutiniškai 73° F.

Šiandien saulė teka 5:21, leidžiasi 8:28. Mėnuo leidžiasi 9:45 vakaro.

Nepalankus oras sulaukė Chicagos lakunus

OTTAWA, Kanada, liepos 7. — Juros departamento gautas radio pranešimas sako, kad Chicagos lakunai, Robert Gast ir Parker Cramer, 'Untin' Bowler hidro-aeroplanu skrenda iš Chicagos per Grenlandiją į Berlyną, nepalankaus oro tapo su-laikyti Great Whale, prekybos poste palei Hudsono įlanką.

Rusai nerimsta, kad Anglija nesiskubina atsteigti santykių

Bolševikų spauda randa progos dar liežuviu slapkakti prieš darbiečių valdžią

MASKVA, liepos 7. — Sovietų vadai ima nerimauti, kad Anglijos darbiečių valdžia nesiskubina pradėti derybų dėl atsteigimo diplomatinio santykių su Maskva.

Bolševikų valdžios organas Izvestija rugoja, kad, girdi, jau praslinkęs mėnuo laiko, kaip Darbo partija paėmus valdžią į savo rankas, o dar ligi šiol nedariusi nė kokių žingsnių dėl santykių atsteigimo.

Tiek Izvestija, tiek kompartijos organas Pravda prikiša Darbo partijai, kad jos žadėjimai priešrinkiminė kampanijai atsteigti santykius su sovietų Rusija buvo fiktingi: tais žadėjimais darbiečiai tik norėję prigauti Anglijos darbininkus — laimėti proletarų balsus.

Mirė prof. Trombetti, Etruskų kalbos tyrinėtojas

VENECIJA, Italija, liepos 7. — Besimaudydamas ties Lido ir gavęs apopleksiją, mirė prof. Alferdo Trombetti, garsus senovės etruskų kalbos tyrinėtojas.

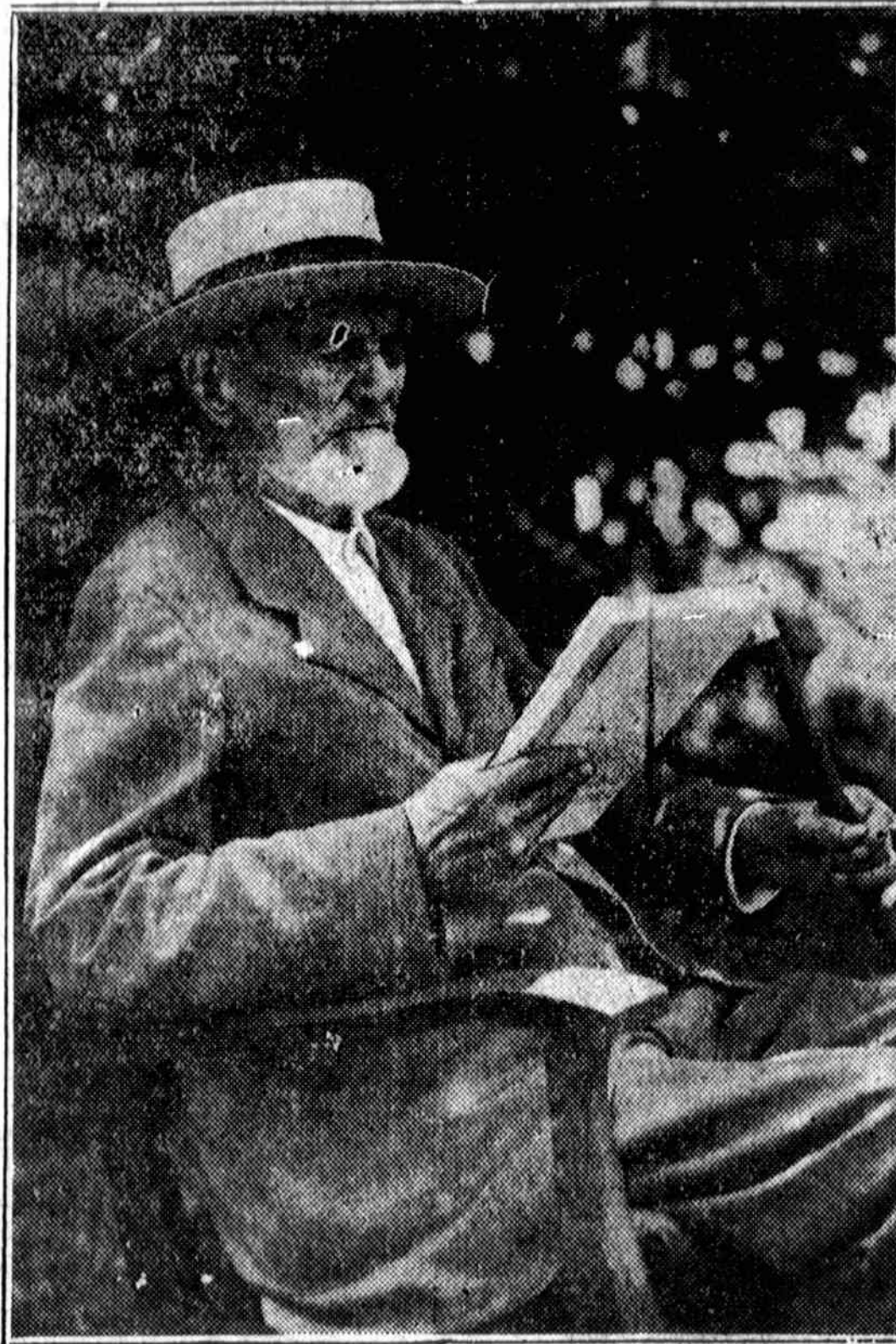
Stultzo aeroplano, prieš katastrofą, buvę taisyti

MINEOLA, L. I., liepos 7. — Penki asmenys įteikė Jungtinių Valstybių prekybos departamento inspektoriams pareiškimus raštu, sakydami, kad aeroplano, kuriuo pilotas Wilmer Stultz ir du jo pasažieriai praeitą pirmadienį užsimušė, jie matė taisyti. Jie sako, kad skraidant, du vyrai, kurie sėdėjo užpakaly, bandė pasiekti pilotą Stultzą, ir vienas jų, pe-tingas vyras, keletą kartų jį pataręs, bet pastarasis stumdė jį šalin.

[Dr. Goettler, kurs piloto Stultzo kuną revidavo, sako, suradęs, kad pilotas buvęs vi-sai girtas, kai katastrofa įvyko.]

Paprastam seržantui nėra vietos karališkame bankiete

MADRIDAS, Ispanija, liepos 7. — Karaliaus rumuose buvo iškelti pietūs ispanų lakunams per Atlantą, maj. Ramonui Franco ir jo draugams, taip-jau juos išgelbėjusiems britų laivo Eagle oficerams. Seržantas Pedro Madariaca, aeroplano mechanikas, pokyly nedalyvavo: jis, mat, tik paprastas seržantas, ir ne bajoras. Tokiems puotoj karaliaus rumuose, kartu su didikais, vietos nėra.

[Atlantic and Pacific Photo]
Greensburg, Ind. — James B. Lathrop, kuriam nesenai su-kako 103 metais. Jis yra dvasiškis

Anglijos darbininkų valdžia žada įvest pensijas našlėms

DURHAM, Anglija, liepos 7. — Kalbėdamas čia darbininkų mitinge, Ramsay MacDonald, darbiečių premjeras, pasakė, kad pirmas jo vyriausybės pasiūlytas įstatymo projektas bus įsteigti pensijas našlėms. MacDonald toliau pasakė, kad, turint mažumą parlamen-te, darbiečių vyriausybei busi-labai sunku dirbti ir "valyti namus," kuriuos konservatorių valdžia palikus be galo pri-keiktus.

Prohibicijos agentas ir jo sėbrai kaltinami dėl žmogžudybės

TECUMSEH, Okla., liepos 7. — Ieškodami svaigųjų gėrimų netolimoj farmoj, prohibicijos vykdomo agentas W. Thomason ir trys jo padėėjai nušovė fermerį Jamesą Harrisą ir jo švogeri Oscarą Lowery.

Thomason ir jo padėėjai dabar sumiti ir traukiami teis-man, kaltinami dėl galvažudybų.

Nešdamas sesers grabą, užsigavo koją; mirė ligoninėj

CHICAGO. — Gus Buzonas, 49 metų amžiaus, 1018 Erie st., birželio 1 dieną kartu su kitais vyrais nešė į laidojamą vežimą mirusios savo sesers. Kasulienės, grabą. Grabas išstydė iš rankų ir kerčia užgavo Buzonui koją. Į koją įsi-mele gangrena, ir šeštadienį jis mirė Kauntės ligoninėj.

PASMERKTAS PAKARTI UŽ MERGYTĖS NUZUDYMĄ

UKIAH, Cal., liepos 7. — Thomas Lehw, kuris Fort Bragge užmušė septynių metų amžiaus mergaitę, Theresą Johnsonytę, tapo teismo pasmerktas mirties bausmei. Jis bus pakartas San Quentin ka-lėjime rugsėjo 13 dieną.

Reikalauja, kad reparačių konferencija būtų Londone

PARYŽIUS, liepos 7. — Britų vyriausybė per savo ambasadorių Tyrrellį įteikė Francijos užsienio reikalų ministriui Briandui notą, kuria at-kartoja pageidavimą, kad kon-ferencija Youngo reparačių plano vykdymo reikalais būtų laikoma Londone.

Papa Pijus rengiasi užginti Mussolinio sutarties kalbas

PARYŽIUS, liepos 7. — Iš Romos praneša, kad Vatikanas rengiasi padėti Index librorum prohibitorum, vadinas į katalikų bažnyčios užgintų kny-gų sąrašą, ką tik išleista kny-ga, kurioj yra įdėtos diktatoriaus Mussolinio pasakytos kal-bos del Laterano sutarties ir konkordato.

Savo kalbose Mussolini, mat, yra pasakęs tokių dalykų, kaip, pavyzdžiui, kad "katalikybė būtų pasilikus menkutė tikybi-nė sekta, jeigu bažnyčia nebu-tų savo centrą perkėlus iš Pa-lestinos į Romą," arba vėl: "ne krikščionybė išgelbėjo Romą, bet Roma išgelbėjo kataliky-bę."

Toki per drąsus diktatoriaus pareiškimai, suprantamas dalykas, Vatikanui negali patikti.

4 bankai bankrotavo; du bankininkai nebegyvi

BIRMINGHAM, Ala., liepos 7. — Per pastaras dešimtį dienų Birminghamo apygardoj bankrotavo keturi bankai: City Bank & Trust Co.; Avondale Bank & Savings Co.; Wood-lawn Savings Bank ir South Side Bank.

Kartu su bankrotavimais pasiskandino, ar netyčioms pri-gėrė, A. W. Bell, Woodlawn Savings banko pirmininkas, ir nusišovė Avondale banko ka-sininkas.

33 asmenys sužeisti traukiniui susidūrus

ST. LOUIS, Mo., liepos 7. — Vietos Union geležinkelio stoty šiandien susidūrė pasažierinis Burlington traukinys, at-ėjęs iš Kansas City, su Frisco traukiniu. Du Burlingtono trau-kinio vagonai buvo sutriuškinti ir 33 pasažieriai sužaloti, kai kurie labai skaudžiai.

28 žmonės žuvo per siautusias baises audras Europoje

Vėtros, ledai, perkunijos pada-rė didelės pragaisties Vokietijoje, Čekijoje, Austrijoje ir kitur

LONDONAS, liepos 7. — Centralinė ir pietų Europoj siautė nepaprastai smarkios audros, per kurias, kiek žinoma, žuvo dvidešimt aštuoni asmenys, o šimtai kitų buvo sužaloti.

Audros, kurios kartais buvo panašios į uraganą ir užė-smarkumu 100 mylių per valandą, kai kuriose srityse su-naikino javus laukuose, išlau-žė telegrafo ir telefono stulpus ir sutrukdė susisiekimą geležinkeliais.

Audra su smarkiu lietu-m, ledais ir perkunijomis prasidėjo Vokietijoje, iš ten persimetė į Čechoslovakiją, į Austriją, kur ji persiskyrė ir viena šaka nuėjo pietų linkui į Jugoslaviją, antroji — vakarų linkui į Šveicariją, savo kely daryda-mos daug pragaisties.

Vokietijoje audra ypaciai smarkavo Nuerembergo apygardoj, kur vienas kaimietis buvo užmuštas, likstančiai lan-gų išdaudyta ir daug trobų ap-griauta.

Dešimt žmonių žuvo per audrą Zenicjoj, Jugoslavijoje, septyni užmušti Čekijoje ir Mora-vijoje ir dešimt Austrijoje.

Ohrozime, Moravijoje, audra išdraskė kapines taip, kad kai kurie karstai buvo išrausti į paviršių.

Fašistai pašalino iš politinio darbo parlamento nari

ROMA, liepos 7. — Fašistų partijos sekretorius Turati pas-kelbė, kad parlamento narys Eduardo Brescia tapęs suspen-duotas iš visokio politinio dar-bo.

Suspendavimas reiškia, kad Brescia netenka savo vietos parlamente.

Nuo laiko, kai fašistų "parlamentas" buvo praeito kovo mėnesį "išrinktas," Brescia yra jau trečias atstovas, netenkęs savo vietos.

Serbai ratifikavo arbitražo sutartį su Jungtinėmis Valstybėmis

BELGRADAS, Jugoslavija, liepos 7. — Jugoslavijos parla-mentas vakar ratifikavo arbitražo ir konsiliacijos sutartį su Jungtinėmis Valstybėmis, pasi-rašytą Washingtono praeito sausio mėn. 21 dieną.

Francijoje perkunas užmušė septynis žmones

PARYŽIUS, liepos 7. — Per smarkią vėją, ledų ir perkunijų audrą, kuri vakar siautė pietų Francijoje, ir kuri padarė nemažą žalą, perkuno bu-vo užmušti septyni žmonės.

Lietuvos Naujienos

Lenkai nušovė vieną Lietuvos pilietį

KAUNAS. — Alytaus apskr. Merkio upė plukdant medžius, lenkų patrulis nušovė Lietuvos pilietį Stepą Drazėną, tuo kart buvusi ant sielių.

Gen. Ferraz naujas Portugalijos premjeras

LISABONAS, Portugalija, liepos 7. — Naujai Portugalijos vyriausybei sudaryti tapo re-spublikos prezidento Carmonos pakviestas gen. Ivens Ferraz.

Liepsnose žuvo 10 bran-gių reisinių arklių

WEST CHESTER, Pa., liepos 7. — Delchestero farmoj gaisras sunaikino tvartus, kuriuose buvo laikomi reisiniai arkliai. Dešimt brančių arklių, kurių šeši buvo neseniai pargabenti iš Anglijos, žuvo liepsnose. Nuostoliai siekia daugiau kaip \$100,000. Farmos savininkas yra turtingas brokeris Ashton.

DU JAUNUOLIAI PRIGERĖ VAZINĖDAMIES LAIVELIU

MOLINE, Ill., liepos 7. — Išplaukę laiveliu į Mississipi upę pasivažinėti, laiveliui ap-virtus prigėrė H. Hancock, 16 metų berniukas, ir Jessie Marks, 15 metų mergaitė.

Aprupino savo laičiutuves

SANTA BARBARA, Cal., liepos 7. — Čia nusišovė pulk. Arthur Randle, prieš nusišudy-mą padėjęs banke \$1,000 ir pa-skyręs tuos pinigus savo ku-nui sudeginti.

Du britų lakunai žuvo

LONDONAS, liepos 7. — Staglane aerodrome nukrito iš 500 pėdų aukštumos aeropla-nas. Du pasažieriai užsimušė, pilotas pavojingai susižalojo.

Sniegas Adirondacks'e

SPECULATOR, N. Y., liepos 7. — Adirondacks kalnuose va-kar per 10 minučių taip stip-riai snigo, kad automobilistai buvo priversti sustoti, kad ne-susidurtų su kitais automobi-liais. Temperatura nukrito iki 50°.

Nuo laiko, kai fašistų "parlamentas" buvo praeito kovo mėnesį "išrinktas," Brescia yra jau trečias atstovas, netenkęs savo vietos.

Suspendavimas reiškia, kad Brescia netenka savo vietos parlamente.

Nuo laiko, kai fašistų "parlamentas" buvo praeito kovo mėnesį "išrinktas," Brescia yra jau trečias atstovas, netenkęs savo vietos.

Suspendavimas reiškia, kad Brescia netenka savo vietos parlamente.

Nuo laiko, kai fašistų "parlamentas" buvo praeito kovo mėnesį "išrinktas," Brescia yra jau trečias atstovas, netenkęs savo vietos.

Suspendavimas reiškia, kad Brescia netenka savo vietos parlamente.

Nuo laiko, kai fašistų "parlamentas" buvo praeito kovo mėnesį "išrinktas," Brescia yra jau trečias atstovas, netenkęs savo vietos.

Suspendavimas reiškia, kad Brescia netenka savo vietos parlamente.

Nuo laiko, kai fašistų "parlamentas" buvo praeito kovo mėnesį "išrinktas," Brescia yra jau trečias atstovas, netenkęs savo vietos.

Suspendavimas reiškia, kad Brescia netenka savo vietos parlamente.

Nuteisti už tariamai melagingus skundus

KRETINGA. — Šiaulių Apy-gardos Teismo sesija nagrinė-jo įdomią bylą.

1921 m. pradžioj, Darbėnų rajone, trys parubežio polici-ninkai sulaukė penkis žydus, vedančius per rubežių Latvijo-n du arklius, ir pristatė muiti-nėn. Šmugelninkai paduoda skundą, kad policininkai juos sulaukė ne kaip šmugelninkus, bet kad įvyko paprastas apiplė-šimas, laike kurio atėmė 1000 ost rublių.

Dėka liudininkų parody-mams tardytojas policininkus pripažino kaltais ir jie paluo-suojami iš tarnybos, o byla perduota Šiaulių Apygardos Teismui, kuris kaltinamuosius 1926 m. išteisino. Tada buvę policininkai apskundė žydus už melagingą įskundimą ir patie-kė 6000 lt. iėškinį. Dabar teis-mas žydus pripažino kaltais ir priteisė dviem po 4 metus ka-lėjimo, trims po 3 mt. Einant amnestijos įstatymu ¼ baus-mės sumažintas. Civilinis iėš-kiny atmetas.

Popieriaus pramonė Lietuvoje

KAUNAS. — Prieš karą da-bartinėje Lietuvos teritorijoje dirbo 3 kartono dirbtuvės su 87 darbininkais. Jų produkcija siekė 73.1 tukst. rublių per metus. Be to, Klaipėdos krašte dirbo celulozos fabrikas, kuris gamindavo taip pat vnyojamą popierių.

Dabar dirba Didž. Lietuvo-je 4 kartono dirbtuvės: V. Si-rutavičiaus Šiaulių aps. su 40 darbininkų, D. Vainerio Telšių aps. su 31 darb., A. Dičmano Mažeikių aps. su 25 darb. ir D. Išausko Varėnos mieste su 10 darb. Iš viso tuo būdu didž. Lietuvoje kartono gamyboje dirba 106 darbininkai. Popie-rių gamina tik Klaipėdos celu-lozos fabrikas. Be to, Lietuvo-je yra keliolika kartonažo (dė-žučių, vokių ir t. t.) dirbtuvių.

Visa popieriaus ir kartono gamyba Lietuvoje 1928 m. ap-skačiuojama šiaip: popieriaus 2,784 tonų, 1,974.7 tukst. lt. ver-tės; kartono 1,300 tonų 778.3 tukst. lt. vertės viso 4,084 to-nos 2,753.0 tukst. lt.

Sudėgė 5 gyvenimai

Varėnos valsč. Ankštakalnių k. 5 ukininkų sudėgė trobos. Padaryta daug nuostolių.

Badas Lietuvoje

Lietinga pereita vasara ir šalta žiema Lietuvos žmonių gyvenimą taip pablogino, kad iš daugelio apskričių gyventojai šaukiasi pagalbos. Pagelba umai reikalinga.

Naujienų pinigų siuntimo skyrius pagel-bės sušelpiti už labai mažą atlyginimą. Siunčiant pinigus per Naujienas telegramu bus išmokėti į 5 ar 10 dienų.

Naujienų ofisas atdaras nuo 8 ryto iki 8 vakaro. Nedėdieniais nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Mokslas Apie Augmenis

Ką žmonijai davė botanika. — Naudingieji, žalingieji gamtos augalai, jų pažinimas, ir kai kurių laukinių augalų dirbtinis auginimas arba kultūra. — Augalo gyvenimo tyrimas ir dabartinės agromonija: antranka, sėklų gerinimas, žemės dirbimas, tręšimas. — Dirvožemio bakterijos dauginimo dirvožemio azotą. — Sodas ir daržas.

Botanika yra augalų mokslas. Tokiais augalais laiko ir mažiausias bakterijas, kurias matome padidinę 500 — 1000 kartų, ir grybus, kerpes, dumblius, ir ožles, ir medžius. Botanikai rūpi ir tie augalai, kuriuos veisia žmogus laukuose, darže ir sode.

Pirmas žinias apie augalus žmogus, be abejo, gavo, ieškodamas maisto. Pietų kraštuose žmogus, matyti, rasdavo maisto medžių vaisiuose, šiaurėje jis mito grybais ir mėsingomis kai kurių augalų šaknimis. Mėginimai misti nežinomais vaisiais neretai susargindavo ir net numarindavo laukinių žmogų, nes ir vaisių ir grybų yra nuodingų. Tikslai ilgo ir sunkaus tyrimo keliu žmogus galėjo pamokti pažinti naudingus vaisius ir augalų dalis nuo žalingų. Ir tai buvo botanikos žinių pradžia.

Kitados žmogus savo maistui gaudydavo laukinius gyvulius, — tada augalai jam mažai teruėjo; tačiau, prijaunę laukinius gyvulius ir emęs juos ganyti, jis turėjo geriau su augalais susipažinti, ieškodamas maisto savo naminiams gyvuliams. Klajokliai ir dabar gerai pažįsta augalus. Taip antai kirgizai žino, kada kokia žolė priklauso, kada ji ypač naudinga tam arba kitam gyvuliui, žino nuo kokios žolės gyvuliai geriau atsigana, gerai atskiria nuodingus gyvuliams augalus ir t. t. Be to, jie moka gaminti iš augalų dažus, moka kailius dirbti, o kai kurių augalų ekstraktus vartoja vaistams, — įvairias ligas gydo.

Toliau, žmogus pramoko kai kurių augalų auginimi labai daug, ypač tokių, kurių grūdais ėmė misti. Tam turėjo purenti žemę, sėti tu augalų grūdus, be to, reikėjo sekti, kad pasėto augalo nenustelbtų piktžolės. Taip prasidėjo žemės dirbimas arba agrikultura. Kviečiai — vienas iš seniausių kultūrinių augalų. Jų sėklų randa Aigipto faraonų piramidėse, ir čia ypač svarbu, kad tie grūdai dygsta. Laukinių kviečių rasta Palestinoje (buvusioje Judėjoje). Iš to aišku, jog žemės dirbimo pradžia surišta su pirmomis botanikos žiniomis. Tačiau visa tai turi praktikos pobūdį, bet ne mokslo. Mokslinę augalų tyrinėjimą pradėjo Linėjus, švedų mokslininkas, padaręs botanikos moksliu pradžią. Svarbiausias jo nuopelnas tasai, kad jis supaturojo labai įvairius augalus suskirstyti, arba, kaip sakoma, suklasifikavo tam tikrais pažymiais ir suskaldė į didelius skyrius, skyrius į šeimas, šeimas į kiltis, o kiltis į rūšis; jis taip pat nustatė lotininius vardus. Tai buvo Linėjaus sistema, iki šiolieji vartoja, ma gryniosios ir taikinosios botanikos. Linėjaus klasifikacijos pagrindą sudaro augalų veisimosi būdas. Vieni augalai turi žiedus ir vaisius, o vaisiuose sėklas arba grūdus, kuriais šitie augalai dauginasi. Tokie yra dauguma mūsų augalų ir medžių. Tačiau yra augalų, kurie neturi žiedų, ir virsta sporomis, kurios išauga ant lapų (paparčiai, asiukliai) arba kepuraitės (grybai). Linėjus vienus pavadino žyduliais, o kitus bežiedžiais. Tolimesnį dalijimą darė remdamasis sėklų sudėtimi: vienus augalų sėkla yra ištisas grūdai (kviečiai, avižos ir t. t.), kitų grūdus sudaro dvi dalys. Pirmuosius Linėjus pavadino vienasėkliais (vienasėkliais), kitus — dvisėkliais, kaip kad

pupos, žirniai ir t. t. Į šeimynas Linėjus suskaldė, remdamasis žiedo forma ir sudarymu; tokiu būdu, norint pažinti augalą, reikia turėti jo žiedą.

Linėjaus sistema įgalino pažinti šimtus tūkstančių augalų ir žymiai palengvino tolimesnį augalų pasaulio tyrinėjimą. Praktikos tikslams didelę reikšmę turi tyrinėjimas sąlygų, kuriose auga ir tarpsta tie ar kiti augalai arba kuriose jie skursta. Tą botanikos dalį vadina augalų geografija; ji duoda tikrų patarimų, ar galima kurį naudingą augalą perkelti iš vienos vietos į kitą. Tyrinėjimas augalų išplatinto žemės paviršiuje leido nustatyti įvairių augalų augimo juostas. Pavyzdžiui, nustatyta, jog vynuogės gali augti tam tikruose geografinių nustatytuose plokščių, citrinų — irgi. Tokius tyrimus daro vadinamųjų botanikos soduose.

Tačiau dar didesnės praktikos reikšmės turėjo tyrinėjimas: kaip augalus sudarytas, kaip jis gyvena — minta, auga, veisiasi. Tuos botanikos skyrius vadina augalų anatomija ir fiziologija. Anatomija tyrinėja visų augalų dalių sudėtį, fiziologija — visų augalų tarpusavyje surišimą.

Augalas, kaip gyvas kūnas, turi misti, augti ir veistis. Kuo ir kaip jis minta, kaip auga ir veisiasi? Ar augalas, be maisto, nereikalauja oro alsuoti, kaip gyvuliai? Visa tai reikėjo gerai iširti, tiksliai sužinoti, nes be tokių žinių žmogus negalėtų savo tikslams vesti augalų.

Tai reikalinga patiems augalams ir jų gyvenimui pažinti, tai sudaro gryniosios botanikos mokslo. Taikinamajai botanikai daugiausia rūpi augalai, kuriuos žmogus veisia laukuose, sode ir darže; jai rūpi botanikos žinių taikymas, ji tyrinėja kultūrinių augalų auginimą įvairiose sąlygose, kurias sudaro dirvožemio įtaka, trąšos, sėklų parinkimas ir t. t. Visa tai mokslininkai daro vadinamose bandymo (tyrimo) stotyse arba laukuose. Pavyzdžiui, paimkime šitokią tyrimą: ima dvi lygias nedeides dirvas; vieną apseja smulkiais kviečių grūdais, o antrą stambiais. Žiuri, kad vienoks butų sėjamųjų grūdų skaičius, ypatumas, kad vieno dirvoje ir vienaip butų išdirbta žemė. Nuo katros dirvos varpas surenka skyrium, apžiūri, kurios stambesnės; išsklia ir piramidėse, ir čia ypač svarbu, kad tie grūdai dygsta. Laukinių kviečių rasta Palestinoje (buvusioje Judėjoje). Iš to aišku, jog žemės dirbimo pradžia surišta su pirmomis botanikos žiniomis. Tačiau visa tai turi praktikos pobūdį, bet ne mokslo. Mokslinę augalų tyrinėjimą pradėjo Linėjus, švedų mokslininkas, padaręs botanikos moksliu pradžią. Svarbiausias jo nuopelnas tasai, kad jis supaturojo labai įvairius augalus suskirstyti, arba, kaip sakoma, suklasifikavo tam tikrais pažymiais ir suskaldė į didelius skyrius, skyrius į šeimas, šeimas į kiltis, o kiltis į rūšis; jis taip pat nustatė lotininius vardus. Tai buvo Linėjaus sistema, iki šiolieji vartoja, ma gryniosios ir taikinosios botanikos. Linėjaus klasifikacijos pagrindą sudaro augalų veisimosi būdas. Vieni augalai turi žiedus ir vaisius, o vaisiuose sėklas arba grūdus, kuriais šitie augalai dauginasi. Tokie yra dauguma mūsų augalų ir medžių. Tačiau yra augalų, kurie neturi žiedų, ir virsta sporomis, kurios išauga ant lapų (paparčiai, asiukliai) arba kepuraitės (grybai). Linėjus vienus pavadino žyduliais, o kitus bežiedžiais. Tolimesnį dalijimą darė remdamasis sėklų sudėtimi: vienus augalų sėkla yra ištisas grūdai (kviečiai, avižos ir t. t.), kitų grūdus sudaro dvi dalys. Pirmuosius Linėjus pavadino vienasėkliais (vienasėkliais), kitus — dvisėkliais, kaip kad

bet ir šaknys; purenti žemę reikia ir tam, kad prie šaknių lengviau prieitų deguonis. Tyrimai parodė, jog augalas traukia iš žemės maistą su vandeniu savo šaknimis, jog su vandeniu įtraukia ištirpusias mineralines druskas, iš dalies azotinę medžiagą, ir jog augalas skursta, jei truksta tu ar kitų maisto dalių. Augalams reikia tų druskų, kurių randame sudeginto augalo pelenuose; tą išradimą padarė chemikas Liebigas; jam nurodžius, ėmė dirvožemio trąšoms vartoti mineralines medžiagas: kalį, fosforą ir t. t. Tyrimus jis darė laboratorijoje, ugdydamas augalus gryname perkaitintame smėlyje, laistydamas juos tų druskų tirpiniais, kurių augdamas augalas reikalauja.

Toliau įvairių žemės ūkio augalų tręšimas įvairiomis trąšomis ne kartą buvo vartojamas tyrimo stotyse, kurias galime pavadinti visų žemės ūkio pagerinimų praeikėjais. Tų stotijų tyrinėjimai nustatė, kokios ir kiek trąšų geriausiai veikia to ar kito žemės ūkio augalo augimą ir derlių.

Tokiose tyrimo stotyse išaiškino taip pat, kaip kinta dirvožemis, kada mes sėjame ar sodiname jame kelerius metus paeiliui tuos pačius augalus ir kada augalus keičiame. Pasirodė, tie patys augalai, augdami toje pačioje vietoje, nualina dirvožemį, o jų keitimas dirvožemio taip neveikia.

Be to, paaiškėjo dar vienas dalykas: kai kurie augalai, beveik visi ankštiniai: žirnis, pupa, lucerna. Tokie augalai gerina dirvožemį palikdami žemėje dideles šaknis, kuriose gyvena daugybė bakterijų; tos bakterijos gali gaminti azotą ir tokiu būdu suteikia dirvožemiui visų brangiausių trąšų — azotinę medžiagą. Šis išradimas privertė įtraukti į vaisingą dirbimą ir lucerną, ir taip padidino kviečių ir avižių derlių.

Kad dar daugiau gavus azoto, o tai pareina nuo bakterijų kiekio minėtų augalų šaknyse, ėmė tas bakterijas skiepyti dobių sėkloms. Tam jais mirko tam tikrame skystime, kuriame privaistys reikalingų bakterijų. Į dirvožemį patekusios sėklelės jau turi sporų, kurios gamina azotą; sporų greit daugėja; jos sudaro ant augalų šaknių nedidelius gumbelius, nelyginant smulkus žirnelius.

Jau kalbėjome, kaip nuosakiai žmogus gamino iš laukinių augalų sėjamas dabar jaus ir kitus žemės ūkio augalus. Tų augalų sėjo vis daugiau ir daugiau ir jie vis gerėjo. Žmogus ėmė vežioti augalus iš vienos padangės į kitą, ir tokiu būdu gamino naujus žemės ūkio augalus. Iš Amerikos 1584 m. buvo atvežtos į Angliją bulvės, kurių taip daug dabar Europoje sodina, net daugiau, kaip pačioje Amerikoje. Iš Europos (Rusija) nuvežė į Ameriką lucerną, geras rugių rūšis ir kitų ne taip svarbių augalų.

Labai daug žmogus pasidarbavo gerindamas daržoves ir vaisinius medžius. Šitam reikalui žmogus pasinaudojo paveldėjimo dėsniais, vienaip taikinamam ir augalams ir gyvuliams.

Šį dėsni sudaro tai, jog ainiai paveldėja tam tikras savo protėvių žymes. Čia nustatyta, jog ne visi ainiai gauna visas žymes; gauna tik kai kurie ir ne visas žymes, o tik kai kurias. Be to, tėvo žymės gali atsiliepti ir kelintoj kartoj. Tą paveldėjimo dėsni gerai ištyrinėjo Mendelis pupose, kurių žiedai ir vaisiai žymiai skyrėsi spalva. Mendelis savo tyrimuose kryžiai apvaisindavo pupų žiedus, — vienos rūšies pupų žiedelių dulkėmis apdulkindavo kitos rūšies pupų žiedus. Juk žiedinių augalų sėklos gema, kada moterišką žiedelį dalį apdulkina vyriškojo žiedo dalis (arba visas žiedas). Kai kurie augalai viename žiede turi abi šitas dalis, — tokių augalų žiedai sauskira apvaisina. Daržininkai ir sodininkai senai pastebėjo, jog kryžius apvaisinimas geriausias, toki apvaisinimo būdą jie dažniausiai ir vartoja. Pupas tyrinėdamas Mendelis pastebėjo, kurios žymės perduodamos ir ką jos pagamina. Jis surado, kad tik dalis pupų paveldėja visas tėvų žymes, dalis pupų gauna pusę vienos rūšies ir pusę antros. Pavyzdžiui, apvaisindami baltų žiedų pupas raudonų žiedų pupomis, gavo dalį pupų baltais žiedais, dalį raudonais, o dalį margais (keršais) žiedais, — baltai raudonos spalvos. Tokie pat tyrimai nustatė, jog paveldėti gali ir ypatingas žymes, nukrypimus nuo paprastosios formos. Atrinkdami tokius ypatingus augalus, galime žymiai pakeisti augalų ir pagaminti tokių ypatingų augalų, kokių visai neturėjo jo pirmtakai.

Visus tuos botanikos davinis plačiai taiko daržininkai, sodininkai ir gelii augintojai. Tinkamu būdu atrinkdami, apvaisindami ir skiepydami, jie stacionari daro stebuklus savo srityje: paeiliui 2—3 išaugina tinkamų spalvų žiedus; tuščiavidurių žiedų vietoje gauna pilnavidurius; išaugino tam tikras vaisių rūšis (apelsinus, vynuoges) be sėklų ir t. t. Svarbiausia, tai kad jie pagerino daržovių ir vaisių skonį ir maistingumą. Tam reikalui surastus naujas kelias: gerina ne per sėklas ir žiedus, o skiepyja pumpurėlį arba šakelę. Tai daro šitaip: nuo gero vaisinio medžio ima šakelę, nupiauna pumpurėlius ir maulkos dalį ir tą „akelę“ įspraudžia jaunam medeliui po maulknelės; tokiu būdu tą medelį pagerina; taip skiepija akutę, bet panašiai galima ir visą šakelę įskiepyti. Abiem atvejais suauga ir įskiepyti pumpurais.

40 pėdų lėstisiamos Kopečios, tikrai \$12.98
St. Louis "Dutch Boy" White Lead, 100 sv. 11.50
Pure boiled Linseed Oil, Gallons 98c
Žolel piauama mašina trim pėliais 14 colių. Piauant galandas. Tik už 5.98
Taipgi ant visko nufemintos kainos.

PRISTATOM VISUR.
JOHN DERINGIS
4414 SO. ROCKWELL STREET
Chicago, Ill.
Telefonas Lafayette 4689

AR JUMS REIKIA PINIGŲ?

1 - 2 ir 3 MORGICIAUS

Eighteenth Bond & Mortgage Organization
1618 West 18-ta Gatvė

I. F. Dankowski, pres. C. J. Dankowski, ižd.

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th STREET

Tel. Kedzie 8902

3514-16 Roosevelt Rd.
arti St. Louis Ave.
CHICAGO, ILL.

purai paskum virsta šakomis. Tik tokią šaką ir palieka, ir tokiu būdu gauna vaisinį medį tokios rūšies, kokios buvo paimtas skiepas.

Matome, ką botanika davė žemdirbiui ir sodininkui. Štai Amerikos biuro taikinosios botanikos kai kurie metinės apyskaitos daviniai. Šis biuras yra didelis Amerikos žemės ūkio ministerijos skyrius, kur tyrinėja atskiras žemės ūkio augalų kategorijas — javų ir pašarinių žolių, daržovių, vaisinių medžių, augalų ligų ir t. t. Dar yra skyrius, kuris rūpinasi naujų naudingų augalų gabenimu iš svetimų šalių.

Šio skyriaus rūpesčiu iš Europos į Ameriką privežta daug naudingų žemės ūkio augalų ir

vaisinių medžių. Labai daug amerikiečiai parsivežė iš Rusijos: iš čia parsivežė Turkestano liucernos — pašarinės žolės; jas Amerikoje vadina „alfalfa“. Amerikiečiai parsivežė iš Rusijos laukinės liucernos sėklų, pagerino, ir dabar visas kraštas sėja liucerną; iš Rusijos parsivežė taip pat tinkamų rugių sėklų, daug obelių (antoninių ir kt.).

Šis taikinosios botanikos biuras sako, jog Amerika, par-

sivežusi ir prisavinusi naujų naudingų augalų, gavo 50 milijonų dolerių vertės brangenybių. „K-ra“.

B.R. PIETKIEWICZ & CO.
CONTRACTORS
REAL ESTATE
2608 W. 47th St.
4405 S. Fairfield Ave.
(Buve F. Stasiulio ofisas)

Gražuolių Kontestas

įvyks

NAUJIENŲ PIKNIKE

RUGPIUČIO-AUGUST 4 D., 1929

Černausko Darže

Visos Chicagos ir kitų miestų lietuviškos gražuolės (nevedusios) yra kviečiamos dalyvauti konteste. Laimėtojos gaus \$100.

Kiekviena kontestantė yra prašoma išpildyti žemiau tepančią aplikaciją ir kartu su savo paveikslu prisiųsti ją Kontesto Komisijai. Paveikslas reikalingas tam, kad būtų galima padaryti „cut“.

APLIKACIJA

„NAUJIENŲ“ KONTESTO KOMISIJAI
1739 South Halsted Street
Chicago, Illinois.

* Aš sutinku dalyvauti „Naujienu“ rengiamajame gražuolių

konteste. Esu metų amžiaus; pėdų

colių ūgio; sveriu svarų. Gimiau

(miestas). Užsiėmimas

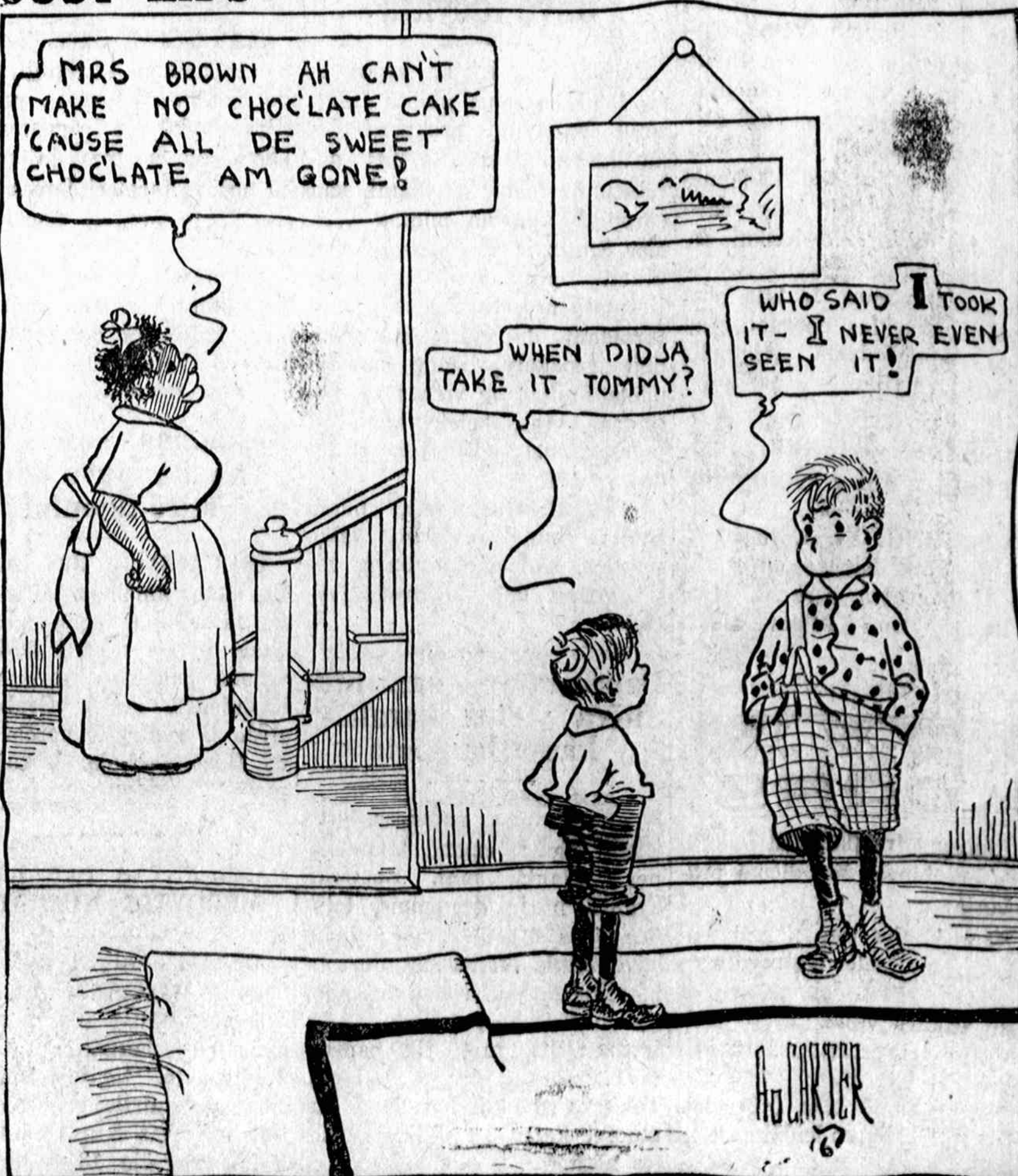
Vardas pavardė

Adresas

Sužskit pinigų per
NAUJIENAS

JUST KIDS—Two Legged Mice.

By Ad Carter

MUSŲ MOTERIMS

Veda Dora Vilkie

KEPTA JAUTIENA

Paimk gerą šmotą jautienos, nuplauk vandeniu, tik nelaikyk ilgai vandeny. Apiberk truputį druska; nusausink ir apiberk miltais. Įkaitink skauradą arba geležinį puodą, ištepki puodą taukais, sudėk mėsą ir ant didelės ugnies kepk 30 minučių kol gerai parus. Mėsą reikia bent keletą sykių apversti. Paskui sumažink ugnį ir kepink skaitant 20 minučių kiekvienam svarui, t. y. jeigu turėsi 5 svarus jautienos, tai kepinsi apie pirmųjų 30 minučių, dar kepinsi 1 valandą ir 40 minučių.

Jeigu norėsi, kad mėsa būtų apžalė, tai kepink skaitant tik 15 minučių kiekvienam svarui. Gali pridėti žaliųjų, daržovių ir truputį vandens.

Tokiu pat būdu galima gaminti ir kitas mėsas. Prie jautienos gali paduoti bulvių ir burokų.

Prie veršienos dažalan įdėk grybų.

Prie avienos paduok mėsos jello.

Prie kiaulienos keptų arba virtų obuolių.

ISPANISKI RYZIAI

4 puodukai virtų ryžių
3 svogūnai iškepti
4 šaukštuose sviesto
6 gvazdikai
1 šaukštukas muštardos
1 blėkinę tomātų
1/8 sv. tarkuoto surio.
Druskos ir pipirų.
Sumaišyk viską kartu ir virk kol gerai susimaišys. Sudėk į išsviestuotą molinį indą ir pakepk pečiuje. Paduok karštą.

KOPUSTAI IR TOMATĖS

Supiaustyk ir suvirink nedi-

delę galvelę kopustų. Ištepki molinį indą sviestu arba taukais, išberk duonos trupiniais; dėk eilę kopustų, eilę riekutėms supiaustyti, nuluptų tomātų.

Užpilk pusę puoduko pieno sumaišyto su 2 išplaktais kiaušinio tryniais. Viršui uždėk duonos trupinių, sviesto ir užlašink citrinų sunkos, pakepink pečiuje pakol viršus gerai parus. Paduok karštą prie mėsos arba kaip atskirą valgytą su virtom bei keptom bulvėm.

ASPARAGAI, SELEROS IR MORKVOS

24 asparagai
3/4 puoduko tarkuotų morkų
3/4 puoduko sukapotų selerų
Prancūziško dažalo
Išvirk viršunes asparagų, atšaldyk, padėk ant torielio šu salotų lapais, apiberk su morkvomis ir selerais. Apipilk dažalu ir paduok stalan. Sveikas valgis mažai kraujo turintiems žmonėms.

PINEAPPLE IR TOMATŲ SALOTOS

6 vidutinės tomātės
1/2 puoduko riešutų
1 puodukas sutarkuoto pineapple
Mayonnaise dažalo:
Nulupk tomates, nupiauk su aštriu peiliu viršūnę, ir atskirai išimk sėklas ir skystimą. Smaišyk riešutus (sukapotus) su pineapple ir pripildyk tomates. Apipilk mayonnaise dažalu ir apiberk riešutais.

MĖLYNIŲ RITULIS

2 puoduku miltų
4 šaukštukai balingo pudero
1/2 šaukštukai druskos
1/4 puoduko cukraus

2 šaukštai sviesto
3/4 puoduko pieno
1 puodukas mėlynų.
Sumaišyk sausius pridėkus, persijok keletą sykių; paskui su peiliu imaišyk sviestą, pripilk pieną ir su peiliu, ne su šaukštu maišyk. Padėk ant lentos su miltais ir iškočiok. Apipilk cukrum ir mėlynėm ir suvyniok į ritulį. Padėk kokią indan, tampriai apdengk, ir šutink ant garo vieną valandą ir 20 minučių. Paduok su sekamu dažalu:
1/2 puoduko mėlynų
1/2 puoduko vandens
1/4 puoduko cukraus.
Kaitink pakol uogos suvirs. Pripilk 2 šaukštuku citrinų sunkos—ir perkošus užpilk ant mėlynų ritulio.
Paduok šaltą arba karštą.

SOKOLADINIS KĖSKAS SU RUGŠCIA SMETONA

4 kiaušinių tryniai
3 kiaušinių baltymai
1 1/2 puoduko cukraus
1 puodukas tirštos, rugščios smetanos
1 šaukštukas sodos
truputį druskos
2 1/2 puoduko geryjų miltų
2 ptytelės šokolado.
Išplak trynius su cukrum kol pasidarys lengvūs. Išstaryk ant ugnies šokoladą dalyje smetanos, duok atšalti, paskui sudėk prie likusios smetanos. Sumaišyk sodą su miltais, persijok keletą sykių. Dėk prie trynių su cukrum pamainant, tai miltus, tai smetoną su šokolada. Lengvai maišyk. Ant galo sudėk išplaktus baltymus. Kepk dvejose blėtyse. Kaip atšals perdėk sekamu mišiniu:
1 1/2 puoduko rusvo cukraus
3/4 puoduko saldžios smetanos
2 uncijos tarkuoto šokolado.
1/2 puoduko sviesto
3/4 puoduko sukapotų valakiškų riešutų.

Virš cukrų, sviestą, smetoną dvigubame puode kol sutirštės. maišyk nuėmus nuo ugnies kol atšals. Pridėk išstarytą ant karšto vandens šokoladą, riešučius. Sumaišyk ir perdėk kėksą.

Viršų aptepk sekamu mišiniu:
1 puodukas cukraus
1/2 puoduko vandens
2 kiaušinių baltymai
1/2 šaukštuko vanilijos
Virš cukrų su vandeniu ant mažos ugnies kol nesitrauks kaip siulai. Išplak baltymus ir išlengvo pilk virtą cukrų, ir plak kol bus gana tirštas, kad galima būtų lengvas tepti. Pripilk vaniliją. Paskui aptepk kėksą. Jeigu vartosi 2jų kiaušinių baltymus, tai mišinys taip greit nesutirštės ir bus skanesnis.

AVIEČIŲ PUNCH (GĖRIMAS)

1 puodukas cukraus
1 puodukas vandens
3 citrinos
1 puodukas aviečių sunkos
2 puodukai "ginger ale"
1 puodukas smulkiai supiaustyti orandžių šmotukų.

Virš cukrų su vandeniu 5 minutes. Kuomet atšals, pridėk citrinos ir aviečių sunkos. Prieš paduosiant stalan įpilk "ginger ale" ir sudėk orandžių šmotukus. Paduok su ledu stiklinėse.

SEIMININKĖMS PATARIMAI

Šviežiai išvirtos daržovės, kaip tai žirniai, pupos, kopustus galima karštus sudėti į stiklinį puodą, storai ir apvynioti po-

piera. Daržovės laikysis karštos keletą valandų. Taip pat galima pasielgti su bulvėm. Tokiu būdu nesunku bus važiuojantiems piknikan turėti šiltą valgį ir tuomi išvengti taip tankiai atsikartojančius nuo sandvičių užsinuodijimus ir visokias vidurių ligas.

Jei nori išmokyti gerai rašyti — nusipirk typewriterį

Blue Ribbon Malt Extract

Daugiau!

DAUGIAU! Tai tik vienas žodis. Bet to gana. Nes motinos žino, kad "Daugiau!" reiškia daugiau pieno. Ir tukstančiuose namų tai reiškia daugiau Bowmano Pieno.

Bowmano Pienas yra vaikų numylėtinis. Jo smetanos skanumas verčia vaikus trokšti dar stiklo. Ir atminti, kad kiekvienam pieno stikle yra galybė sveikatos.

Bowmano Pieno nepaprastas gerumas paėina nuo ypatingo pridabojimo atvežant jį jums iš farmos. Moksliska kontrolė kiekvienam žingsnyje užtikrina, kad pienas pasiekia Jūsų stala tiek pat riebus, šviežias ir grynas, kaip ka tik iš karvės.

Pamėginkit Bowmano Pieną šiandien. Pamatysit, kaip Jūs šeimynai patiks jo grietinės skonis. Patelefonuokit musu — artimiausiai

pieno išvežiojimo stočiai arba orderiuokite pas Bowmano pienavežį, kai jis pro šalį pravažiuoja.

BOWMAN DAIRY COMPANY MILK

Taipgi Sviestas, Kiaušiniai ir Varškė
Vaikai ir lemonadas

Girdikime savo vaikus lemonadu iš ryto ir vakare per visą vasarą ir rudenį. Lemonadas galima priręgti iš byle kokių vaisių. Kuo daugiau vaisių ir mažiau cukraus, tuo geresnis. Vaisių sunka yra žmogui labai naudinga—vanduo išvalo, o vaisių sunka tvirtina mūsų kraują.

! pražuves

Daugelis pirmųjų išpuodžių dažnai esti sugadinama kokiū nors mažu iš pažiūros daiktu.

TAI yra pluku jeigu gali taip padaryt, jog kitiems patiktum. O vienok, dažnai koks mažas dalikas gali neleisti jums rėti pirmū.

Pavyzdžiui, jeigu žmogaus dantis yra nešvarus, tai jus noroms ar nenoroms turėsite ta kaip užmetima tam žmogui. O tuo tarpu gal-būt toks pat užmetimas yra daromas ir jums. Listerine, dantu tepalas, valo dantis nauju būdu. Musu chemikal pagaliai surado sustata kursa šitkro išvežiojimo nedraskydamos dantu emalio — tas sunkus uždavinys pagaliai tapo išrištas.

Didelė tuba Listerine dantu tepalo kainuoja tik 25 centai; gausite per savo aptiekoriū. Lambert Pharmacal Co., Saint Louis, U. S. A.

SIUSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

Itching Skin Quickly Relieved

Don't suffer with Dandruff, Pimples, Blemishes and other annoying skin irritations. Zemo antiseptic liquid is the safe sure way to relief. Itching often disappears overnight. Splendid for Sunburn and Poison Ivy. All druggists 35c, 60c, \$1.00.

zemo

FOR SKIN IRRITATIONS

LARVEX

apsaugo nuo kandžių drabužius...

Dulkant Larvexą apsauga neplaujamiems drabužiams, kauram, rakandam.

Skalaujant Larvexą — apsauga visiems plaujamiems vilnoniams.

Féén-a-mint

Liuosuoatoja
Jūs kramtysit
Kaip Gumą
Soknis Tik
Mėtos

MOKYKLOS NURSE
SAKO, KAD VISOS
MERGINOS TUR-
TU ŽINOTI ŠITA

KALBEDAMA auklėtė mokyklos merginoms apie ašmening higieną, patyrusį distributo nurodė pasakė:

"Viena pagrindinių taisyklių dėl merginų sveikatos, reikia užtikrinti sistemą normalios stovyje. Normalis maitinimas ir dieta turi būti vartojama. Esant reikalui yra naudinga vartoti nujol, nes jis nekenkia sveikatai. Ypatingai merginoms yra momentų, kuomet nujol turėtų būti vartojamas. Paimk šaukštą kiekvieną vakarą. Jis nepadarys nesmagumo."

Nujol gali vartoti nešimint kaip jga jaučiatės. Kiekvieną moteris privalo turėti butelį namie.

HAS
MADE GOOD with
millions!

KC
BAKING POWDER
(Double Acting)

Same Price for Over
38 Years

25 ounces for 25¢

Pure — Economical
Efficient
MILLIONS OF POUNDS
USED BY OUR GOVERNMENT

FLIT

Užuša muses
uodus
Kitus Namų
Vabzdžius

LISTERINE THROAT TABLETS

ANTISEPTIKAS
Apsaugoja
ir Pralau-
na Gerklės
Pargi-
mą. Skan-
džiama ir
Kvepiama.

Made by
Lambert Pharmacal Co., Saint Louis, U. S. A.

A Delicious Food

A food for protein; a food for mineral salts; for calcium and phosphorus; all the essential elements for health and strength are found in good cheese. And all the essential elements of good cheese are found in Kraft Cheese.

KRAFT CHEESE

KRAFT-PHENIX
CHEESE COMPANY

MADOS.

3412 — Graži, labai žavėjanti suknelė. Galima dėvėti karščiems atėjus ir svečiuosna. Joje visados išrodyti gerai apsiengusai ir puošni. Sukirptos mios 16, 18, 36, 38, 40, 42 ir 44.

Norint gauti vieną ar daugiau virš nurodytų pavyzdžių, prašome iškirpti paduotą blanketę arba priduoti pavyzdžio numerį, pažymėti mierą ir aiškiai parašyti savo vardą, pavardę ir adresą. Kiekvieno pavyzdžio kaina 15 centų. Galima prisųsti pinigų arba krasos ženkleliais kartu su užsakymu. Laiškus reikia adresuoti:

Naujienu: Pattern Dept., 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENOS Pattern Dept.
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Čia įdedu 15 centų ir prašau atsiųsti man pavyzdį No
Mieros per krutinę
(Adresas)
(Miestas ir valst.)

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
the Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.

Telephone Roosevelt 8500

Editor P. GRIGAITIS

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
3c per copy

Entered as Second Class Matter
March 7th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd, 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia „Naujienų“
Bendrovė, 1739 S. Halsted St., Chi-
cago, Ill. Telefonas Roosevelt 8500.

Užsakyto kaina:	
Chicagoje — paštu:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.00
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per išnešiotojus:	
Vieną kopiją	3c
Savaitei	18c
Mėnesiui	75c
Suvienuose Valstijose, ne Chicagoje, paštu:	
Metams	\$7.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvon ir kitur užsieniuose (Atpažinti):	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Pilnais reikiais gauti pašto Money	
Orderiu kartu su užsakymu.	

DIKTATūros KONCESIJOS PARLAMENTARIZMUI Ispanijoje.

Viena senesniųjų diktatūrų Europoje, generolo de Riveros diktatura Ispanijoje, jau rengiasi geruoju atsteigti parlamentinę tvarką. Į nacionali Ispanijos seimą valdžia įnešė naujos konstitucijos sumanymą, kuriuo nustatoma karaliaus galios ribos, santykiai tarpe valstybės ir katalikų bažnyčios, parlamento rinkimo tvarka, teismų sistema ir piliečių teisės. Ši konstitucijos projektą nacionalis seimas turės studijuoti per vasarą, o rudenį spres, ar jį priimti, ar ne.

Sulig tuo projektu Ispanija yra konstitucinė monarhija. Karalius, nors turi vyriausią administratyvę galią valstybėje, bet visais svarbesniais reikalais privalo tartis su ministrais.

Istatymų leidimo galia yra suteikiama parlamentui, susidedančiam iš vieno rūmų, vadinamų „cortes“. Pusė parlamento atstovų yra renkama visuotiniu balsavimu, 30 atstovų skiria karalius, o likusioji parlamento dalis yra renkama piliečių, turinčių tam tiklas klasifikacijas arba priklausančių tam tikroms profesijoms.

Idomu, kad naujosios konstitucijos projektas suteikia balsavimo teisę ir moterims. Antras geras dalykas jame yra tas, kad piliečiams užtikrinama asmens neliečiamybė, t. y. kad pilietis negali būti areštuojamas arba jo namuose daroma krata be teismo įsakymo (warrant'o). Pagaliau, trečias geras dalykas yra pripažinimas darbininkams streikų laisvės.

Pastarieji du aukščiausios paminėtųjų konstitucijos sumanymo punktų daro projektuojamąją naują Ispanijos valstybės santvarką daug pažangesnę ir laisvesnę, negu ta tvarka, kuri šiuandien gyvuoja bolševikiškoje Rusijoje, fašistiškoje Italijoje arba smetoniškoje Lietuvoje. Jei Ispanijos diktatura buvo priversta pasiulyti šitokių koncesijų kraštui, tai aiškiu, kad ji jaučia besitartinantį galą.

Tas pats bus ir su kitoms diktatūroms, — jeigu dar jos susipras laiku nusileisti. O jei nesuspės, tai jos bus nušluotos. Nes nė viena diktatura pasaulyje neturi ateities. Ateitis priklauso demokratijai.

DARBININKŲ IR SAMDYTOJŲ KOVĄ ITALIJOJE.

Vis dažniau ateina žinių apie kylančius nesutikimus fašistiškoje Italijoje. Neseniai buvo pranešta apie masinius Italijos masonų areštus ir pasireiškusią netvarką provincijos valdžios įstaigose. Dabar rašoma apie konfliktą tarpe pramonininkų ir darbininkų organizacijų.

Sulig Mussolinio padiktuota Italijos valstybei tvarka, visi samdytojai tenai turi būti susiorganizuoti į „korporacijas“, o visi darbininkai į „sindikatus“. Santykiai tarpe samdytojų ir darbininkų privalo būti nustatomi kolektyvėmis sutartimis tarpe tų dviejų rūšių organizacijų. Pasirodo tečiau, kad Italijos kapitalistai dažnai apsilenkia su šituo pagrindiniu fašistiškos konstitucijos punktu ir daro sutartis ne su darbininkų sindikatais, bet su atskirais darbininkais. Mat, šitoki būdu darbdaviui yra lengviau darbininką pavergti.

Darbininkai prieš tokią kapitalistų taktiką protestuoja, reikalaujanti, kad jie laikytųsi įstatymų. Ir valdžia nežino, ką šitame reikale daryti, todėl ji tenkinasi raginimu kapitalistų ir darbininkų, kad jie užmirštų „klasių kovą“ ir būtų geri „patriotai“. Tuo patim ji pripažįsta, kad fašistiška tvarka gyvenimo praktikoje yra neįvykinama.

Gal neims daug laiko, iki šitą faktą supras ir Italijos žmonės. Tuomet Mussolinio sugalvotoji „korporatyvės valstybės“ nesąmonė susprogs, kaip muilo burbulas.

MASKVA NUSIVYLĖ.

Sovietų diktatoriai manė, kad, kaip tik Anglijos darbiečiai paims į savo rankas valdžią, tai jie tuojais atsiprašys Maskvos dėl padarytų jau pirmesnės valdžios nesmagumų ir pakvies bolševikų ambasadorių į Londoną. Bet jau praėjo apie trejetas savačių laiko nuo MacDonald kabineto susidarymo, o Maskva dar vis nesulaukia nei atsiprašymo, nei pakvietimo. Ir bol-

ševikų spaudos organai barasi, kodėl naujoji Anglijos valdžia nesiskubina.

Bet ar Maskva yra nors pirštą pajudiniusi tam, kad tarp jos ir darbiečių vyriausybės būtų draugiški santykiai? Ką bolševikai darė, kuomet Anglijoje ėjo rinkimai? Jie įsakė komunistams Anglijoje nebalsuoti už Darbo Partijos kandidatus, nors dėl to rinkimus laimėtų konservatoriai.

Ką darė Maskva, kuomet, nežiurint visų komunistų pastangų pakenkti Darbo Partijai, pastaroji laimėjo rinkimus ir sudarė valdžią? Ji purvais drapstė MacDonaldą ir kitus darbiečių ministrus.

Ir po to ji nori, kad Anglijos darbininkų valdžia pulstų jai į glėbį!

Santykius su sovietais MacDonaldas atnaujinęs, bet ne tam, kad bolševikams būtų lengviau intriguoti Anglijoje. Maskva turės savo intrigų atsižadėti, pirma negu jos atstovai galės įkelti koją į Angliją.

Apžvalga**KOMUNISTISKŲ STREIKLAUŽIŲ BEGĖDISKUMAS.**

„Naujienose“ jau buvo minėta, kad komunistai bando sudaryti moteriškų rūbų siuvėjų streiką New Yorke, kuriame dalyvauja apie 28 tūkstančių darbininkų. Paklauskite, ką apie tą streiką ir vadovaujančią jam International Ladies Garment Workers uniją kalba Brooklyno komunistų „Laisvė“ (liepos 5 d.):

„Nesėję dar paskelbti humbugiška streiką Sukniasiuvių Unijos (I. L. G. W.) Schlesingeriai ir kiti jos vadai, — tuojaus New Yorko miesto mąajoras Walkeris ir valstijos gubernatorius Rooseveltas pasisulė į tarpininkus... Socialistaujanti sukniasiuvių motytojai, Schlesingeriai ir Dubinskiai ir kompanija jau priėmė gubernatoriaus pakvietimą...“

„Streikas buvo paskelbtas su bosų žinia; moteriškų drabužių fabrikančių laikraštis „Women's Wear“ labai mandagiai kalba apie streiką; tas samdytojų organas net ragina darbininkus eiti į streiką (??? „N.“ Red.) iš tų dirbtuvių, kur atrodo, kad didžiūna darbininkų pritaria streikui. „Komunistai išanksto persėgėjo sukniasiuvius, jog tariamasis streikas bus tik nauja prigavystė iš geltonųjų vadų pusės...“

Nė profesionališkai skebai negali šlykščiau ir begėdiškiau rašyti apie organizuotų darbininkų kovą su samdytojais!

„Laisvės“ bendradarbis, kaip čia matome, bando visokiais būdais diskredituoti streiką ir darbininkų uniją, kuri jį išaukė. Jisai bando sukelti streikininkuose nepasitikėjimą streiko vadais ir pasakoja, kad už streiką stoja patys samdytojai! Ir savo biaurų raštą jisai baigia šitokiu pranešimu:

„Kairiųjų vadovaujama Industriinė Adatos Darbininkų Unija šaukia sukniasiuvių masinį mitingą šiandien, 1 val. po pietų, Cooper Union svetainėje, New Yorke. Visi sukniasiuiviai, kaip išėjusieji streikan, taip ir dar neišėjusieji, turi atsilankyti į tą mitingą, kad patirt, kokias naujas pinksles darbininkams pinda pardavikiški vadai, kurie veikia išvien su kapitalistine valdžia ir su fabrikanais, prieš sukniasiuvius.“

Čia yra viešas pranešimas apie tai, kad komunistai mėgins organizuoti streiko laužymą.

Šitai žemai nupuošė komunistai. Matyt, kai Maskva jiems nepakankamai atsiunčia sandvičių, tai jie bando atvirai parsiūti darbininkų išnaudojimą.

NAUJOS ZINIOS APIE TERORĄ IR PRIEŠPAUDĄ LIETUVOJE.

„Keleivis“ įdėjo šitokių žinių, tik ką gautų iš Lietuvos:

„Socialdemokratų Partija uždarė. Centro Komiteto

nariai patraukti teisman. Iš inž. St. Kairio, K. Bielinio ir kitų žymesnių Partijos narių atimti vidaus pasai, kad negalėtų niekur važinėti. Jie vis kas rytas turi lankytis policijoje. Dienos laiku juos seka šnipai, o vakarais į butą atsilanko policija.

„Partijos reikalų vedėjas drg. Galinis jau trečias mėnuo sėdi sunkiųjų darbų kalinėje ir visą laiką tardomas. Spėjama, kad žvalgyba jį tortuoja (kankina). Drg. V. Galinis buvo Seimo narys, uolus visuomenės veikėjas ir turėjo didelį darbininkų tarpe pasitikėjimą. Voldemaro provokatoriai pakišo jam uždraustos literatos, o paskui nuvykę jį „rado“ ir užtai areštavo. Tokiu pat būdu ir visa Partija buvo išprovokuota. Žvalgybininkų buvo dar paskelbta, kad pas drg. Galinį rado atvykusį „Plečkaičio kurjerį.“ Tai yra žvalgybos

prasimanytas melas, kad suklaidinus visuomenę. Jokio „kurjerio“ pas Galinį nebuvo. „Lietuvoje dabar jau prasi-dėjo tikras teroras. Tik dviejų savačių bėgyje nužėti 5 Voldemaro provokatoriai ir 3 žandarai. Provokatoriaus šaudavaltiečiai ir darbininkai.

Apie Įvairius Dalykus**Moterys ir vyrai, vedybos ir vaikai**

Karas ir gyventojų prieauglis. — Francijos mokslininkų receptas. — Patriotų troškimai. — Skaitmeninis vyrų ir moterų santykis įvairiose šalyse. — Pasaulinis karas ir gyventojų sąstata. — Militarizmo pasekos. — Rusija. — Karas ir vedybų skaičius.

1914—1918 m. karas pridarė neįmanomų nuostolių. Apskaičiuota, sako N. Rubinas, kad apie 30 milijonų vyrų žuvo karo lauke arba tapo sunkiai sužaloti. Šalyse, kurios daugiausia nukentėjo, susidarė gana rimta padėtis. Buvo pradėta rimtai svarstyti klausimas, kaip sulaukyti gyventojų išmirimą. Kiti žodžiais sakant, kas reikia daryti, kad gimtų daugiau žmonių, negu miršta. Tam klausimui ypač daug reikšmės buvo pridodama Francijoje, kur dak-tarai, pagarsėję akademikai ir šiaip rašytojai spaudoje svarstė įvairiausius sumanymus ir planus. Vienas žymus mokslininkas, Medicinos Akademijos narys, buvo patiekęs net tokį sumanymą. Francija, girdi, turi legalizuoti daugpatystę. Kuomet vyrai galės turėti daugiau nei vieną pačią, taisyk gyventojų prieauglio klausimas lengvai išsirs.

Tokioj plotmėj tie klausimai buvo statomi tuoj po karo. Šiandien jie nebėra tiek aktualūs. Pokarinis pesimizmas, kad europiečiams gresia pranykimo pavojus, praėjo. Dabar pradeda daugiausia rūpintis tuo, kaip gyventojų prieauglį sulaukyti, o ne padidinti j. žinoma, ura-patriotai, kurie geidžia, kad jų tauta pasidarytų labai skaitlin-ga ir galinga, agituoja turėti didelės šeimas. Jie net skiria dovanas. Pavyzdžiui, diktatorius Mussolini, kuris nori, kad italai veistųsi kaip kokie triušiai.

Dabar pažiūrėkime į tuos statistinius davinius, kuriuos surinko įvairios valstybės. Pasiro-

do, kad didelį daugumą Europos valstybių gimsta daugiau berniukų nei mergaičių. O tuo tarpu tarp suaugusių randasi daugiau moterų nei vyrų. Pavyzdžiui, laikotarpyje nuo 1896 iki 1904 m. kiekvienai tūkstančiai gimusių mergaičių štai kiek teko berniukų: Vokietijoje — 1044, Anglijoje — 1036, Francijoje — 1041, Italijoje — 1057, Belgijoje — 1047, Portugalijoje — 1093 ir Šveicarijoje — 1042.

O ką sako skaičiai apie suaugusius. Randasi tiesiog kontinentinių vyrų ir moterų santykių didesnis nei moterų. Taip, pavyzdžiui, devyniolikto šimtmečio pabaigoj kiekvienam tūkstančiui vyrų teko Australijoje viso tik 852 moteri, o Azijoje 958, Afrikoje 968 ir Amerikoje 973. Visai kitai Europoje; čia moterų žymiai daugiau, negu vyrų; kiekvienam tūkstančiui vyrų teko 1024 moterų. Kodėl taip? Todel kai vyrų mirtingumas yra didesnis, negu moterų. Prof. Fox, žinomas anglų zoologas, sako, jog daug pavojingiau yra gimti berniukui, negu mergaitei. Kitais žodžiais sakant, mergaitė turi daugiau šansų užaugti nekad berniukas. Bet tai biologinis klausimas, prie kurio, progai pasitaikius, sugrįšime kitą kartą.

Laikui bėgant (žiurint į tai, kokiame sąlygose žmonėms tenka gyventi) kaip vyrų, taip ir moterų skaičius žymiai kitijs. Viename atsitikime padidėja vyrų skaičius, kitame — moterų. Priežastys to — vyriausiai įvairios žmonių nelaimės: nu-biednėjimas, badas, ligos ir karai. Pavyzdžiui, kiekvienam tūkstančiui vyrų 1881 m. teko 1039 moterys, o dviem dešimtmetų praėjus — viso tik 1032, o dar už dešimties metų, t. y. 1911 m. tik 1026. Bet štai prasi-dėjo beprotiškas pasaulinis karas, kuris nuvarė į kapus milijonus vyrų, ir 1921 m. Vokietijojej kiekvienam tūkstančiui vyrų teko 1100 moterų. Vadinasi, moterims pradėjo trukti vyrų. Tas pat atsitiko dar ryškesnėj formoj Francijoje, kur tūkstančiui vyrų 1881 m. teko 1005 mote-

(Pacific and Atlantic Photo)

Chicago. — Jack di Charo, 16 mėnesių amžiaus. Dr. J. Pishotta per 35 valandas davė kudi-kiui oksigeno, kad išgelbėti jo gyvastį.

rys, o 1921 m. jau 1120 mote-ry. Tolygi istorija pasikartojo ir Italijoje (1905 pradžioj 1881 m. ir 1907 pradžioj 1921 m.), Rumunijoje (964 ir 1016), Japonijoje (890 ir 997), Anglijoje (1044 ir 1089), Australijoje (852 ir 968) ir Naujojoje Zelandijoje (817 ir 956). Idomu taip pat pastebėti, kad karas padarė pra-gaštingą įtaką ir kai kurioms neitralėms šalims, kur palygi-nus su vyrais moterų skaičius ir gi padidėjo. Sakysime, Graiki-joje 1881 m. tūkstančiui vyrų te-ko 994 moterys, o 1921 m. jau 1013, Šveicarijoje — 1041 ir 1130. Tie skaičiai aiškiai paro-do, kokią bledį neša militariz-mas. O tuo tarpu Danijoje, kur militarizmas nėra išsigejęs, santykis tarp vyrų ir moterų pasiliko normalus. 1911 m. kiekvienam tūkstančiui vyrų ten teko 1061, moteris, o 1921 m. — 1053. Jungtinėse Valsti-jose, kurios palyginamai mažai nuo karo tenkentėjo, visgi skaitlinis vyrų ir moterų santy-kių gerokai pasikeitė. 1911 m. ten tūkstančiui vyrų teko 943 moterys, o 1921 m. jau 958.

Idomus reiškinys įvyko Rusi-joje. 1897 m. moterų ir vyrų skaičius ten buvo beveik vieno-das: kiekvienam tūkstančiui vy-rų teko 1002 moteri. Bet štai kas atsitiko po revoliucijos: 1920 m. kiekvienam tūkstan-čiui vyrų teko 1152 moterų. Vi-soj šalyj moterų perviršis su-darė milžinišką skaičių—9,250,000. Ypač didelis tas perviršis tose vietose, kur labiau siaute pilietinis karas, pav. europinėj Rusijoje, 1000 vyrų teko 1255 moterų, Ukrainoje 1138, šiauri-niame Kaukaze ir Dono apylin-kėj 1058, Sibire 1068, o Leni-ngrado gubernijoje net 1335.

Rusijos pavyzdys kuogeriau-siai parodė karo baisenybes. Mi-lionai moterų atsidūrė paleistu-vystės urvuose. Ir tai bus su-prantama iš sekamų skaitlinių: kiekvienam tūkstančiui vyrų nuo 10 iki 15 metų amžiaus ten-ka 1024 moterys to pat amžiaus, o tūkstančiui vyrų nuo 20 iki 25 metų amžiaus jau 2590 moterų! Tai reiškia, kad dviem vyra-m tenka penkios to pat amžiaus moterys.

Karas išplėdė iš normalių gy-venimo sąlygų tinkamiausius vyrus. Dėl tos priežasties be-veik visose šalyse vedybų skai-čius sumažėjo. Žymiai nukrito ir gimimų skaičius. Be to, dau-gelį šalių dėl neturto ir skur-daus gyvenimo padidėjo mirtin-gumas. Tai reiškia, kad gyven-tojų atžvilgiu nuostoliai buvo ne tik karo fronte, bet ir šalies viduj, kur tiesioginių žudynų neįvyko. Todel kare dalyvavu-siose valstybėse gyventojų prie-auglis žymiai sumažėjo.

Štai, pavyzdžiui, Vokietijojej 1918 m. įvyko 513,000 vedybų, o 1914 m. tik 461,000. Ir tai nežiurint to, kad gyventojų skaičius per tą laiką buvo padidėjęs. 1915 m. vedybų skai-čius nuo 461 tūkstančio buvo

nukritęs iki 278 tūkstančių. Bet štai karas pasibaigė, ir jau 1916 m. vedybų skaičius padidėjo net tris kartus — pašoko iki 844 tūkstančių, o 1920 m. net 895 tūkstančių. Kai talkininkai pradėjo šeiminkauti Ruhr distrikte, tai vedybų skaičius vėl ėmė smukti; 1921 m. nukrito iki 731 tūkstančio, o 1922 m. iki 682 tūkstančių.

Rusijoje vedybų skaičius nuo 1914 iki 1916 m. krito, bet su 1917 m. vėl pradėjo kilti. 1919 m. pasiekė net 2,900 tūkstančių. Kiekvienam tūkstančiui gyventojų tajs metais teko maž-daug 23 vedybos. Tuo pačiu lai-ku mirtingumas irgi neįmano-mai padidėjo.

Po karo vedybų skaičius žy-miai padidėjo Vokietijojej, Angli-joje, Francijoje ir Belgijoje. Bet jokioj kitoj šalyj vedybų nebu-vo tiek daug, kaip Rusioj. Tai dalinai paėjo nuo to, kad 1919 m. ten buvo išleistas naujas įs-tatymas, kuris palengvino vedy-bų procedurą. Bet tas pat įsta-tymas palengvino ir išsiskyri-mus, kurių per paskutinius ke-letą metų Rusijoje įvyko labai daug.

Statistika vedybų. Tai, rodo-si, sausas dalykas. O kiek aša-rų, kančių ir gal kraujo slepia tie skaičiai. Už tat skaičius rei-kia ne tik suprasti, bet ir jaus-ti. —K. A.

STEBUKLAI IR PASLAPTYS

Kas yra stebukas? Kodėl se-novėje budavo labai daug ste-buklų, o šiandien yra mažiau? Kaip įvyko tvanas? Delko kar-tais akmenimis lyja? Kaip vel-nias žmogų apsidžia ir kunigo ekzortomis tampa išvartas? Kodėl vanduo kartais krauju pavirsta? Kodėl ugnis krinta iš dangaus? Kodėl kalnai dejuoja ir dreba? Kaip akli, raiši ir rau-poti tapo stebuklingai išgydyti, o kiti net iš numirusių prikelti? Į visus šiuos klausimus ir dar daugelį kitų šioje knygoje rasi sau atsakymą. Tai yra nepa-prastai svarbi knyga.

Kaina apdarytos \$1.25.

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

DVI KNYGOS

Šios dvi knygos reikalinga tu-rėti kiekvienoje šeimynoje, kiek-vienuose namuose, idant užpil-džius gyvenimo spragas.

SAPNININKAS

Knyga išguldymui sapnų reikšmės. Kiekvienas žmogus sapnuoja. Kiekvienam yra gerai žinoti ką reiškia jo vakarietiški sapnas. Prisapnavai besitartinančių ne-laimė — pasisaugok, tas tik ger-ą atneš; prisapnavai ką nors gera — rupinkis, kad tai įvyk-tų. Vienu žodžiu: Sapnininkas padės jums gyventi. Knygos kaina 75c. Apdaryta — \$1.25.

MISLIŲ KNYGA

Išguldymai ir palyginimai tūkstančių mislių. Jei nori būti mėgiamas drau-gijoje — svečiuose, mokėk daug juokingų mislių ir anekdotų, o į tave tuojaus atkreips visi sa-vo domesį ir pamėgs. Mislių knyga neturi sau lygios — tai knyga, kurioje rasi prilyginimą kiekvienam daiktui: gyvam, ne-gyvam ir pusgyviui. Kaina \$1. Abidvi knygos kartu už \$1.50.

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

AMERIKOS PILIETIS

Klausimai ir atsakymai, ku-riuos turi žinoti kiekvienas no-rintis tapti Amerikos piliečiu. Kaina 25 centai.

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

CHICAGOS ŽINIOS

Chicago augimas

Chicago Assn. of Commerce apskaito, kad per pastaruosius šešis mėnesius "didžiosios Chicago" distrikte gyventojų skaičius paėjo nuo 4,526,500 ant 4,594,000. Į didžiosios Chicago distrikto įeina netik visos Cook pavietas, bet taip pat Lake, Du Page, Kane ir Will pavietai Illinois valstijoje ir Lake pavietas Indianos valst. Taigi visos šios distrikto per 6 mėn. paugo 67,500 gyventojais. Iš jų Cook pavietas laimėjo 53,400. Po Cook daugiausia paugo Lake pavietas Indianoje, kur yra didelės Gary, Hammond, East Chicago ir Indiana Harbor geležies liejyklos ir kitos didelės industrijos.

Tuo pačiu apskaitymu, pats Chicago miestas, jo ryšose, turi 3,250,000 gyventojų.

Dvorak parko knygynas

Miesto knygyno skyrius Dvorak parke, prie 20 ir Fisk gatvių, praneša, kad važiuojantieji atostogoms gali pasiimti daugiau knygų ir ilgesniam laikui, negu kad paprastai leidžiama. Paimtas vasarą knygas galima grąžinti iki spalio 1 d. Tokiam pat ilgam laikui išduodamos yra knygos ir svetainės kalbomis. Knygynas apima parinktį jumis knygų, kurias padarys jūsų atostogas malonesnėmis.

Pašovė užmušėja

Saliunininkas George Maloney kiek laiko, atgal Granada kavinėje nušovė žinomus gangsterius Hugh McGovern ir Wm. McPadden. Už pirmojo nušovimą jis gavo nuo 1 iki 14 metų kalėjimo, o už antrojo nušovimą visai nebuvo teistas. Tačiau Maloney padavė apeliaciją ir pora savičių atgal liko palikuosius iš kalėjimo už kauciją. Pereitą penktadienį, vėlai vakare, minioms žmonių einant iš Tivoli teatro, Maloney liko pašautas gatvėje prie 64 ir Cottage Grove Ave., puolko, kuris paleidęs į Maloney tris šuvis pabėgo. Maloney tečiaus pasveiks. Kaip matyti, jis žino kas jį pašovė, bet atsisako policijai pasakyti.

Fejerverkų sužeistoji mergaitė pasimirė

Fejerverkus pardavusi lietuvė areštuota

Irene Olesiak, 8 m., 4434 S. Campbell Ave., kuriai Liepos Ketvirtą belaidant ugnis užsidegė drabužiai, penktadienį pasimirė nuo apdegimo. Nelaimė atsitiko laidant ugnis kaimynų, Giassas, 444 S. Campbell Ave., kieme. Užsidegus mergaitės drabužiams, prie jos priėjo p-ia Giassas ir ėmė rytinėti mergaitę ant žolės. Tuo ugnį užgesino, bet visgi mergaitė buvo tiek apdegusi, kad ant rytojaus pasimirė.

Mirusios mergaitės draugė Josephine Giassas, 9 m., nuvedė policiją į sankrovą, kur jos buvo pirkusios tų ugnį ir sankrovos savininkė, Mrs. Kasimir Danskurdis, 2543 W. 45 St., tapo areštuota.

Koronerio jūrų rekomendavo sankrovos savininkui atiduoti teismui, bet nepasakė kokiais įstatymais remiantis. Policiją ją laiko tik už peržengimą miego patvarkymo, draudžiančio pardavinėti fejerverkus miestuose. Koroneris Dr. Bunden betgi sako, kad jis žiūrėjęs, ar negalima bus jos apkaltinti už užmušėjį.

Du mirė nuo tvankaus karščio

Pereitas penktadienį nebuvo tiek labai karštas, bet kad karštis buvo drėgnas ir tvankus, tai žmonės jį labiau juto, negu kad didesnį, bet sausą karštį.

Delei tvankaus karščio tą dieną pasimirė du žmonės, jų tarpie vienas lietuvis.

Andrew Szarensky, 48 m., nesenai sugrįžęs iš pavieto ligoninės, pasimirė savo namuose 9535 Commercial Ave., South Chicago. Lietuvis Charles Kuneckis, 58 m., pasimirė savo namuose 4532 S. Hermitage Ave., nuo apopleksijos, iššaukus nepaprastai tvankaus karščio. Kunas pašarvotas pas graborių Eudeikį laukiant iki atsišauks vėlionio giminės.

Perdaug vaikinių bandė nusizudyti

Imogene Brown, 20 m., 1116 Columbia Ave., kaip mano policija, turėjo perdaug vaikinių ir iš jų negalėjo išsiskirti tikrojo. Todel ji nuėjo į tetulės Mrs. Mary Lo Vett namus 4443 Greenwood Ave. ir ten bandė nusizudyti gasu. Tačiau laiku ją užtikta ir pulmotoru atgaivinta.

Kaltina policiją

Nepriklausomieji vidurmiščių gembleriai, kurie priiminėja laizybas ant arklų lenktynių kaltina policiją, kad ji nėra bešališka ir užpildinėja tik nepriklausomuosius, o neličią tų gemblių, kurie yra susivieniję su Jack Lynch. Policija pastaromis dienomis padarė kratos kelio tikro laizybu urvų, bet visi jie buvo operuojami nepriklausomųjų. Visur liko nutrauktos telefonų vielos, sunaikinti rakandai, viskas kas tik įveikta — sulaužyta. Tačiau jei kur ir buvo užkluptas koks Lynch urvas, tai jame policija elgėsi kuoman-dariausia ir "kostumierius" tuojaus palikusdavo, kad jie

Pilna Fizinė ir Analitinė Egzaminacija \$5

Tegul Dr. C. C. Singley patars jums; jis specializavosi CHRONI-NESE ir KRAUJO ligose per ne-raitus 40 metų; ypač sifilio, jaunystės socialiu ligų, vidurių ir nervinio palirimo srityse. Jūsų viduriai yra budavotai jūsų kūno. Aš priidu išgydyti viršm-nėtas ligas. Atgaukite savo sveikata. Garsus pastovus ir tikras gydymas.

SVEIKATA REIKSIA LAIME
Dr. C. C. Singley, M.D.
20 W. Jackson Boulevard
Suite 1615
Phone Harrison 0150

Val.: nuo 10 ryto iki 1 po pietu ir nuo 3 iki 4:30 po pietu, nedėl. nuo 10 v. ryto iki 1 v. po pietu

STANISLAVA JUOZAIŠKAITE

Persikyrė su šiuo pasauliu liepos 7 diena, 7:31 valanda ryte, 1929 m., sulaukus 14 metų amžiaus, gimus gruodžio 7 d., 1914 m., Chicago, Ill. Baigusi Aušros Vartų parapijos mokykla. Paliko dideliame nuliudime tėva Julijona, seserį Izabelę, dėdę Juozapą Andriulį ir giminės. Kunas pašarvotas, randasi 1917 W. 21 St. Laidotuvės įvyks sėdėdė liepos 10 diena, 8 val. ryte iš namų į Aušros Vartų parapijos bažnyčia, kurioje atsisbus gėdulingos pamaldos už vėlionės siela, o iš ten bus nulydėta į Šv. Kazimiero kapines.

Visi A. A. Stanislovo Juozauskaitės giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutini patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudė liekame,
Tėvas, Sesuo, Dėdė ir Giminės.
Laidotuvėse patarnauja graborius Eudeikis, Tel. Yards 1741.

galėtų vėl grynai ir urvą ir toliau "lošti arkliais".

Apiplėšė dirbtuvę

Trys plėšikai nakties laiku užpuolė Liberty Bottling dirbtuvę, 4401 W. 22nd St. ir pabėgo pasiėmę \$1,117.

Jie paskambino užpakalinių durų varpelį ir kai sargas John Baker pradarė duris, jie puolė jį ir surišo. Pasiėmę iš dirbtuvės įnagius, jie numušė seilę kombinaciją ir pasiėmę pinigų pabėgo. Tik už kelių valandų sargas įsijungė pasiūti ir pranešti policijai.

"Pasiskolintu" automobiliu užmušė žmogų

Price Williams, 2232 W. Washington Blvd., kuris dirbo garažiuje, pasiėmė iš garažiaus, be savininko žinios, svetimą automobilį ir išvažiojo pasivažinėti su mergina. Prie Warren Ave. ir Paulina St. susidaužė su kitu automobiliu ir abu apvirto. Nelaimėje John Delmonaco, 3127 W. Lake St., liko užmuštas. Po to Williams ir mergina pabėgo. Mergina slapstosi, bet Williams dar slapstosi.

Klajūnas pasikorė kalėjime

Apie 50 m. amžiaus žmogus, pasivadinęs policijai Charles Ziowopkowski, kada jį rasta klaidžiojant ant Mannheim kelio, pasikorė pagalba savo overauzių Morton Grove policijos spties kalėjime. Jis žėrėdė lig pamišęs, bet tyrinėjimai nero-

NAUJIENŲ Pinigų Siuntimo Skyrus atdaras kasdien nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakare. Nedėd dienais nuo 10 v. ryto iki 2 v. p. p.

Atėjo ta liudna diena, kuri kaip vakar būtų buvusi. Suėjo jau lyčiai vieni metal, kaip atsisakyti tuo musu, mylima dukrelė ir sesutė

BRONIUTĖ
palaidota L. T. K. liepos 8 diena 1928 m. ir užgeso žvaigždė vilties mums, ir nėra ramybės mūsų širdyse nuo to laiko.

Atgijo visi kvietkeliai, kuriuos tu, budama sveika, lais-tel, o taves vis nėra, ir nėra kam džiaugtis tu kvietkelių grožyje. Musų širdys skaudžiai sužeistos iki gyvos galvės.

Dėkavojam giminėms, draugams ir pažįstamiems, dalyva-vusiems laidotuvėse ir suteiku-siems gražius kvietkus ir vai-nikus.

Nuliudė liekame,
Tėvas Valentinas, motina Agota ir du broliai — Vitautas ir Danielius, Rūmchikiai.

R. 2, Box 33,
Lemont, Ill.

BIRUTĖ POŠKEVIČAITĖ

Persikyrė su šiuo pasauliu liepos 4 diena, 7:31 valanda vakare, 1929 m., sulaukus 11 mėnesių, gimus Chicago, liepos 10, 1928. Paliko dideliame nuliudime motina Barbora, tėva Juris M. Poškevičius, 3 brolius — Francisuką, Stanislovą ir Vladislavą ir giminės. Kunas pašarvotas, randasi 420 N. Springfield Ave.

Laidotuvės įvyks panedėly, liepos 8 diena, 8 val. ryte iš namų į Šv. Mykolo parapijos bažnyčia, kurioje atsisbus gėdulingos pamaldos už vėlionės siela, o iš ten bus nulydėta į Šv. Kazimiero kapines.

Visi A. A. Birutės Poškevičaitės giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutini patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudė liekame,
Motina, Tėvas, Broliai ir Giminės.
Laidotuvėse patarnauja graborius Eudeikis, Tel. Yards 1741.

do, kad jis būtų buvęs ištruktas iš Dunning ligoninės. Jis tapo areštuotas po to, kaip keletas automobilių pasiskundė, kad jis klajoja keliu ir jie vos jo neužgavę automobiliais.

Gaisras Bridgeporte

Penktadienio-šeštadienio naktį gaisras sunaikino Superior Box Co. dirbtuvę prie 544 W. 35th St. Spėjama, kad gaisras kilo savaimi. Nuostoliai siekia \$10,000.

PRANESIMAI

Bridgeport Lietuvių Politikos ir Pašėlos Klušo susirinkimas įvyks utarninke, liepos 9 d., 8 val. vakare. Chicago Lietuvių Aušros vartų, 3133 So. Halsted St. Gerbiami draugai malonėkite visi atsilankyti, kadangi bus raportas apie Klušo stovį ir turta; taipgi ir daugiau turime del Klušo labo. Raštininkas.

Chicago Lietuvių Draugijos savi-tarpinės Pašėlos susirinkimas atsi-bus utarninke, liepos 9 d., Masonic Temple svetainė, 1547 N. Leavitt St. Visi nariai malonėkite susirink-ti laiku.
X. Šaukus, sekret.

Graboriai

Phone Boulevard 4139
A. MASALSKIS

Mūsų patarnavimas laidotuvėse ir kokiam reikale visuomet esti sąžiningas ir nebrangus todėl, kad neturime išlaikų užlaikymui skyrių.

3307 Auburn Ave.
CHICAGO, ILL.

J. Lulevich
Lietuvis Graborius ir Balsamuotojas Automobilių patarnavimas teikiamas visokiems reikams. Moderniška konyčia veituri. 3103 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Tel. Victory 1115

BUTKUS
UNDERTAKING CO.
P. B. Hadley Lie. Konyčia dykai.
710 W. 18th Street
Canal 3161

S. D. LACHAVICZ

Lietuvis Graborius ir Balsamuotojas
2314 W. 23rd Pl.
Chicago, Ill.
Patarnauja laidotu-vėse kuopulinkausiai. Reikale, medžiū atsišaukti, o mano dar-bu busite užganė-dinti.
Roosevelt 2515-2516

IGN. J. ZOLP
PIGIAUSIAS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ

Laidotuvėse patarnauju geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausau prie grabų išdirbystės.
1646 W. 46th St.
Telefonas Boulevard 5203
1327 So. 49 Ct.
Telefonas Cicero 3724

A. PETKUS

Graborius ir Balsamuotojas

Mes suteikiame munda-gu, draugiška patarnavimą. Patarnavimas visose Chicago dalyse ir priemiesčiuose. Grabai pigiai — net už \$25.00.
OFISAS
3238 S. Halsted Street
Tel. Victory 4088-89
4424 So. Rockwell St.
Virginia 1290

J. F. RADZIUS

PIGIAUSIAS LIETUVIS GRABORIUS CHICAGOJ
Laidotuvėse patarnauju geriau ir pigiau, negu kiti todėl, kad priklausau prie grabų išdirbystės.
OFISAS:
668 W. 18th Street
Tel. Canal 5174
S. K. Y. T. U. S.:
2235 S. Halsted St.
Tel. Victory 4088

Universal Restaurant
Musu virtiniai, dešros ir kopūstai primena mamytės valgius.
A.A. NORKUS, sav.
750 West 31st St.

Phone Grovehill 0264
Valandos nuo 1 iki 8 P. M.
Natalij Zukauskas, D.N.
NAPRAPATHE
Laisniuta Aklusė
3215 W. 64th Place
CHICAGO

Akių Gydytojai

Pastaba: Mano ofisas dabar randasi naujoje vietoje

DR. VAITUSH, O. D.
LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, akių aptemimo, nervuotumo, skaudama akių karštį, atitaiso kreivas akis, nuima kataraktą, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuo-se atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Valandos nuo 10 iki 8 val. Nedėlioj nuo 10 iki 12 val. po pietu.
4712 South Ashland Ave.
Phone Boulevard 7589

Val.: nuo 1 iki 8 vakare
Nedėlioj nuo 10 iki 1
3265 So. Halsted St.

Val.: nuo 1 iki 8 vakare
Nedėlioj nuo 10 iki 1
3265 So. Halsted St.

Val.: nuo 1 iki 8 vakare
Nedėlioj nuo 10 iki 1
3265 So. Halsted St.

ŽMOGAUS AKIS

yra taip daliktnas sudėjimas, jog maža dalis žmonių supranta apie jos veikimą. Didelė daugybė akių sugadinta pigiais ir prastai pritaikintais akiniais. Bukite daug atsargesi kas da siulo už dyka egzaminavimą, pu-se kainos, arba pederliai siulo akinius vaikščiodami iš namų į namus. Praktikuojau ant akių, perleidau daugiau 20 tūkstančių ypatų ir turiu 20 metų praktikos.

Jei abejojai apie savo akis, eik pas
Dr. A. R. BLUMENTHAL
OPTOMETRIST
Phone Boulevard 6487
4649 S. Ashland Ave. ir 805 E. 47 St.
Phone Kenwood 1752

25 Metų Patyrimo John Smetana, O. D. OPTOMETRISTAS

Eksperitas tyrimo akių ir pritaikymo akinų
1801 South Ashland Avenue
Platt Bldg., kamp. 18 St. 2 aukštas
Pastebėkit mano iškabas
Valandos nuo 9:30 ryto iki 8:30 vakaro. Nedėliomis nėra skirta valandų. Room 8.
Phone Canal 0523

Lietuviai Gydytojai
DR. A. J. KARALIUS
Gydytojas ir Chirurgas
3147 S. Halsted Street
Tel. Calumet 3294
Nuo 9 iki 12 val. dienos ir nuo 6 iki 9 valandai vakare

A. MONTVID, M. D.
1579 Milwaukee Avenue, Room 209
Kampas North Ave. ir Robey St.
Val.: 1 iki 3 po pietu 6 iki 8 vak.
Tel. Brunswick 4983
Namų telefonas Brunswick 0597
Ultravioletinė šviesa ir diathermia

A. L. Davidson, M.D.
4910 So. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
VALANDOS:
nuo 9 iki 11 valandai ryte; nuo 6 iki 8 valandai vakare
apart šventadienio ir ketvirtadienio

Phone Canal 6222
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Corn. Leavitt St.)
Val.: 1—3 ir 7—8; Ned. 10—12 ryto
Rezidencija 6640 S. Maplewood Ave.
Telefonas Republic 7368
CHICAGO, ILL.

Phone Boulevard 0994
DR. MAURICE KAHN
4631 South Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 10 iki 12 diena, 2 iki 3 po pietu, 7 iki 8 vak. Nedėl. nuo 10 iki 12 Rez. Telephone Plaza 3200

Phone Canal 6222
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Corn. Leavitt St.)
Val.: 1—3 ir 7—8; Ned. 10—12 ryto
Rezidencija 6640 S. Maplewood Ave.
Telefonas Republic 7368
CHICAGO, ILL.

Lietuviai Gydytojai
Phone Boulevard 8483
DR. MARGERIS
Gydytojas ir Chirurgas
3421 So. Halsted St.
Valandos: nuo 10 iki 2 po pietu, nuo 6 iki 8 vakare.
Sekmadieniais nuo 10 iki 12.

Telefonas Boulevard 1939
DR. S. A. BRENZA
Ofiso valandos:
9 iki 12, 1 iki 3 d. ir 6:30 iki 9:30 v.
4608 South Ashland Avenue
Netoli 46th St. Chicago, Ill.

Ofiso ir Rez. Tel. Boulevard 5913
DR. A. J. BERTASH
3464 South Halsted Street
Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietu ir nuo 6 iki 8 val. vakare
Rez. 3201 South Wallace Street

Res. tel. Van Buren 5858
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Suite 206, 1579 Milwaukee Ave.
Tel. Brunswick 0624
Valandos: nuo 2 iki 7:30 val. vak. kasdien. Nedėliomis nuo 1 iki 2 valandai po pietu

Rez. 6600 South Artesian Avenue
Phone Prospect 6659
Ofiso Tel. Canal 0257
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.

DR. J. J. KOWARSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2403 W. 63rd St., Suite 3.
Prospect 1028
Rez. 2359 S. Leavitt St., Canal 2330
Ofiso valandos 2 iki 4, 7 iki 9
Nedėlioj pagal sutartį

Office Boulevard 7042
DR. C. Z. VEZELIS
LIETUVIS DENTISTAS
4645 South Ashland Avenue
Ant Zaleskio Aptikos
CHICAGO, ILL.

A. K. Rutkauskas, M.D.
4442 South Western Avenue
Tel. Lafayette 4146

VALANDOS:
nuo 9 iki 11 valandai ryto
nuo 6 iki 9 valandai vakaro

Phone Boulevard 1401
DR. V. A. SIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3343 So. Halsted St.
VALANDOS:
nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 9 P. M.
Nedėlioj nuo 10 iki 12 A. M.

Phone Lafayette 5820
DR. J. A. PAUKŠTYS
DENTISTAS
X-RAY
4193 Archer Ave.
CHICAGO, ILL.

Tel. Brunswick 0624
DR. A. J. GUSSEN
LIETUVIS DENTISTAS
1579 Milwaukee Ave.
Kambarys 206
Valandos: 9—12, 1—5, 6—8:30
Sekmadieniais pagal susitarimą

DR. M. T. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4601 South Ashland Avenue
Telefonas Boulevard 7820
Rez. 6641 South Albany Avenue
Tel. Prospect 1930
Valandos 2-4, 6-8, Nedėlioj 10-12

Ivairūs Gydytojai

DR. HERZMAN
— IS RUSIJOS —
Gera lietuviams žinomas per 25 metus kaip patyres gydytojas, chirurgas ir akušeris.

Gydo staigias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija:
1025 W. 18th St., netoli Morgan St.
Valandos: nuo 10—12 pietu ir nuo 6 iki 7:30 val. vakaro
Tel. Canal 3110
Jeigu neatšauks, tai šauk South Shore 2238 ar Randolph 6800

Telefonas Yards 0994
DR. MAURICE KAHN
4631 South Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 10 iki 12 diena, 2 iki 3 po pietu, 7 iki 8 vak. Nedėl. nuo 10 iki 12 Rez. Telephone Plaza 3200

DR. CHARLES SEGAL
Praktikuoja 20 metų
OFISAS
4729 South Ashland Ave., 2 lubos
CHICAGO, ILL.
SPECIALISTAS DŽIOVOS Moterišku, Vyrisku ir Vaiku ligų OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 4 vak. po pietu ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėl. nuo 10 iki 12 v. diena
Phone Midway 2880

Ivairūs Gydytojai

GYDO
Kraujo, odos, chroniškas
slaptas ligas vyrų ir moterų se-nas žaizdas, ligas rectal

Dr. J. W. Beaudette

VIRSUJ ASHLAND STATE BANKO
1800 So. Ashland Ave.

VALANDOS:
Nuo 2 iki 4:30 ir nuo 7 iki 10
Nedėlioj nuo 2:30 iki 4:30 po piet
Telefonas Canal 0464

DR. M. J. SHERMAN
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 So. Loomis Street
Kampas 18th St.
Val. 2—4 po piet ir 7—9 val. vakare
Telefonas Canal 1912
Residence Tel. Fairfax 6353

Ofiso Tel. Victory 6893
Rez. Tel. Drexel 9191

DR. A. A. ROTH

Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas moterišku, vyrišku, vaikų ir visų chronišku ligų
Ofisas: 3102 S. Halsted St., Chicago arti 31st Street
Valandos: 1—3 po pietu, 7—8 vak. Nedėliomis ir šventad. 10—12 diena

Advokatai

K. GUGIS
ADVOKATAS
MIESTO OFISAS
127 N. Dearborn St., Room 1111
Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietu
Gyvenimo vieta
3323 South Halsted Street
Tel. Boulevard 1310
Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekviens vakara. Išskyrus ketvergia. Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

A. A. OLIS
ADVOKATAS
11 S. La Salle St., Room 2001
Tel. Randolph 0331-0332
Val. nuo 9 ryto iki 6 vakaro.

3241 S. Halsted Street
Tel. Victory 0562
Val. 7-9 Utarninko, Ketvergo ir Subatos vakarais.

J. P. WAITCHUS
ADVOKATAS
Nuo 9:30 iki 1 val.
127 N. Dearborn St.
Room 928
Tel. Franklin 4177
Nuo 3 iki 9 vakare
10756 So. Michigan Ave.
Pullman 5950

Tarp Chicagos Lietuvių

West Side

Pranas Klikna po operacijos sveiksta ir iš šv. Antano ligoninės išvažiuoja namo, 2554 Blue Island Ave. Kadangi visi tebėra silpnas, tad namie prisiėsi jam pagulėti dar keletą savaičių.

Brighton Park

Klubo išvažiuojimas

Lietuvių Keistuolio Pašelpinio Klubo išvažiuojimas įvyko birž. 23 d., Svelainio farmoje, Justice Park, Ill. Taip kaip ir buvo manyta, šį kartą klubo nariai pasirodė geri savo organizacijos patriotai ir netik patys skaitlingai dalyvavo išvažiuojime, bet nepamiršo ir savo draugus ir gimines atsiųsti. Smagu buvo matyti tokį skaitlingą išvažiuojimą ir visus gražiai besilinksminant. Vieni dainavo, kiti šoko, o vėl kiti pasigavę klubo pirmininką Joną Kišą reikalauja, kad jis išsivaduo, nes ant rytojaus pripuolė jo vardadienis. Komisijos pranešimu, išvažiuojimas duos klubui ir kelis dolerius pelno.

— Anton Jusas.

Šiandien "Birutė" dainuoja

Šiandien 8 val. vak. Navy Pier svetainėje (Grand Ave. prie ežero) įvyks tarptautiškas koncertas. Dalyvaus įvairių tautų dainininkai. Lietuvių reprezentuos "Birutė". Dainuos choras ir solistės — p-ni O. Biežienė ir p-lė Sofija Paškevičiūtė. Kiek teko patirti, p-lė Paškevičiūtė prisidėjo prie "Birutės". Ji yra žymi dainininkė. Taigi "Birutės" šeima nuolat auga. Juo tolyn, tuo ji daugiau įgyja naujų ir gerų dainininkų ir dainininkių.

Birutėiams šį vakarą skiriama pusė valandos. Jie ne tik dainuos, bet dar pašoks keltą tautiškų šokių. — K.

Proga gerą namą įsigyti

Helberg Bros., 192 N. Clark St., agentai dešimties trijų flatų namų prie 4424-50 S. Homan Ave., gavo savininkų sąskaitą tuojau parduoti tuos namus. Tie namai yra ypatingos statybos ir savo gražiu stiliumi yra visiškai nauji, tarp pietvakarių apartamentinių namų. Įrengti jie yra sulig paskutaisiais reikalavimais. Randa si jie tokioje vietoje, kuri sparčiai darosi viena iš gražiausių rezidencinių aplinkinių. P-as Helberg sutiko pagelbėti lietuviams įsigyti tuos namus, pasiūlydamas juos už nepaprastai žemas kainas ir labai lengvomis sąlygomis. Atstovus galima matyti ant vietos, 4450 S. Homan Ave.

Atvyko iš Lietuvos

Laivu "Estonia" birželio 30 dieną atvyko New Yorkan šios lietuviškos: Veronika Keskoniene, Frances Keskoniene ir Bronislava Numgaudytė.

Roseland

Komunistai rinks aukas Fordui?

Komunistai neseniai laikė labai svarbų susirinkimą, kuriame ilgai džiaugėsi, kad gerai gavo už Lenino paveikslą. Kas gali mus subytinti biznio dalykuose? — krikštavo kilbasninkas. — Visi žinote, kad Judošius pardavė Kristų už 30 sidabrinių. Bet ką sidabras reiškia? Jis yra baltas, pražilęs

metalas. Mes gi už draugą Leniną paėmėm 50 centų raudonų. Ot tai pinigais, vyrai!

Didelio džiaugsmo taip jau reikia, kad drg. Stalinas parduoda Rusijos darbininkus Fordui. Juk ir Kvailonis didžiausią antgalį gaziotoj uždėjo, kad Stalinas parsiduoda Fordui. Mat kuo komunistai džiaugiasi.

Kadangi aukų negalima daugiau gauti, tai ketinama pradėti aukas rinkti de Fordo. Tuo tikslu kilbasninkas turėjo svarbų pasikalbėjimą su kvailonu ir sutarė pradėti didelį aukų vaju, kad galima būtų Fordui nupirkti dovanų Lenino plaukų. Tik bėda su plaukų gavimu, nes kas tik nuvažiuoja į Rusiją, tuoj pasidaro burzum

jum ir nueina Kuprešio keliais. Taigi geriau būtų, kad komunistai į Rusiją nevažiuotų. Bet kas tada plaukus parves?

Kilbasninkas davė įnešimą sušaukti visų Amerikos komunistų suvažiuojimą ir aptarti kiek Lenino plaukų pirkti Fordui. Juk Fordas yra turtininkas, tai daug jam ir reikia. Be to bus proga pasipinigauti, nes jau baigia pasidalinti iškisai surinktomis aukomis. Vežant gi Fordui plaukus bus galima padaryti didelę ekskursiją į Detroitą, kad parodyti kaip komunistai myli Fordą už tai, kad jis dabar išnaudoja Rusijos darbininkus.

Karštai laukiama plaukų dar ir delto, kad nors ir su jų pagalba sužinoti kas aprašinėja slapstus komunistų pasitarimus apie varymą biznio su Lenino plaukais. Tai labai kenkia komunistiniam bizniui ir jie norėtų žinoti tą niekadę, kuris tą biznį jiems gadina.

— Komisaras.

Stipriausis!
Tirščiausis!
Geriausias!

Prie kiekvieno keno pridame 25c vertės sportišką akidengį (Sun Visor)

Dykai!

PILZENBAUR
MALT EXTRACT

Paklausk savo grocerio arba skambink
THE PILZENBAUR CO., HAYMARKET 5030

KNYGOS

NUMAŽINTOMIS KAINOMIS

Žemiau telpa sąrašas geriausių istorijos knygų, kurias perskaitęs žmogus gali įgyti pusėtiną supratimą apie pasaulio istoriją, įvairių šalių gyvenimą ir kitus svarbius dalykus.

No. 5. ISTORIJA ABELNA. Kaina \$1.75

Kokios žmonių giminei priklauso lietuviai, rusai, anglai, vokiečiai, indusai, turkai, žydai ir kiti? Kas ir kada pabudavo garsiaja Kynų Sieną? Kokiam tikslui buvo budavojamas Babilonijos Bokštas? Kur ir kada gyveno Karthagenai ir kaip jie pasižymėjo? Kaip atsirado žydai — Izraelio Tauta? Kas atsitiko su daugeliu valstybių, kurių dabar nebėra? Visi tie ir daugelis kitų klausimų yra vaizdingai aprašyti šioje knygoje.

No. 7. AIRIJA. Kaina 25c.

Kas yra Airija ir kokia jos padėtis? Kaip didelė yra airių tauta? Kaip Airija buvo pražudžiama nepriklausomybe? Kodel airiai užmiršo savo kalbą? Apart to, čia randasi dar daugybė kitų žingėdžių žinių apie tą garsią šalį ir mūsų vietinių kaimynų — airių praeitį.

No. 8. DVI KELIONI Į TOLIMUS ŠIAURIUS. Kaina 40c.

Delko šiaurėje yra dideli šalčiai? Kaip atsiranda ledų kalnai jūrose? Kokie paukščiai, gyvuliai, žvėrys ir žuvis gyvena šiaurėje? Kiek tenai žemės, kiek vandens? Tai yra žingėdus klausimai ir kuriuos šioje knygoje rasi atsakymą žodžiu ir paveikslais. Apart to čia yra prietikių dviejų garsių tyrinėtojų, kurių skaitymas nė miegalui neleidžia užmigti.

No. 15. LIETUVIŲ PRATEIVIAI MAŽOJOJ AZIJOJ. Kaina \$1.25
Šios knygos autorius, Dr. Jonas Šilpas studijuodamas išnykusias tautas ir gentes, gyvenusias Mažosioj Azijoje, randa lietuvių pėdsakius ir daro aiškias išvadas, jog ten buvo mūsų prabogių tėvynė.

No. 49. KULTURA IR SPAUDA. Kaina 60c.

Kas yra spauda, kada ir kaip ji atsirado? Kaip keitėsi žmonių pažvalga i spaudą? Kaip vystėsi laikraštinių kystė? Kokia role lošė spauda įvairiose šalyse? Kiek spauda prisidėjo kulturai pakelti? Ir daug kitų žinių telpa šioje knygoje.

No. 104. VILNIAUS ALBUMAS. Kaina \$4.00

Čia telpa Vilniaus istorija, 194 paveikslai, 6 spalvuočių piešinių reprodukcijos, pieštas žemėlapis su namais, gatvėmis, kiemais ir turgavimais, dabartinis miestas ir pieštas miesto žemėlapis 18-to-ajam amui. Vėliau soetas sąjūdis ir jo įtaka. Vėliau soetas sąjūdis ir jo įtaka.

VISOS ŠIOS KNYGOS SYKIU SUDARO PUSĖTINAI TURTINGA ISTORIJOJ KNYGYNELI. PERKANT VISAS ANT SYK PARSIDUODA UŽ \$6.25

Siųskit užsakymus tuojau.

Naujių Knygyno Katalogas jau gatavas.

Siunčiame dykai ant pareikalavimo.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Jūsų Patogumui

"Naujienu" turi atstovus sekamose vietose

Bridgeport

Knygynas Lietuva
3210 S. Halsted St.

Marquette Park

Rako aptieka
2346 W. 69 St.

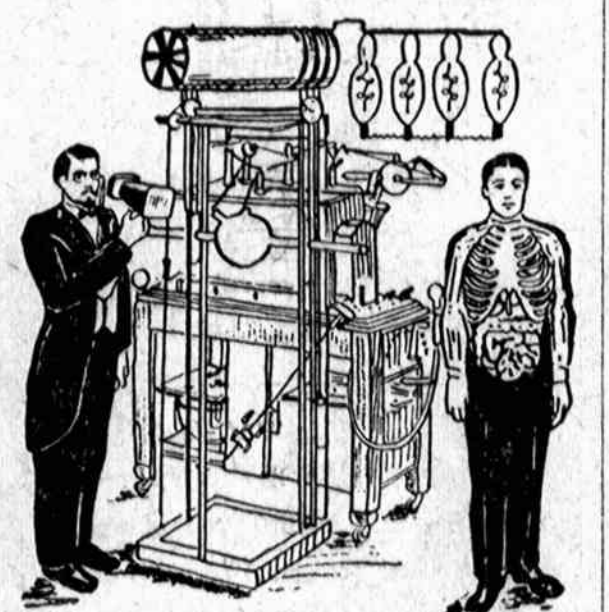
Roselande

Tubuko aptieka
233 E. 115 St.

West Pullman

Tupikačio aptieka
723 W. 123 St.

Kai jums reikės pasiųsti pinigų Lietuvon, paduoti "classified" skelbimą ar užsirašyti "Naujienu", kreipkitės į artimiausią atstovą.

Specialistas gydymo chronišku ir nauju li. cū. Jai kiti negaliojantys įrašai, atlaikyti pas mane. Mano pilnas išsamiavimas atidėjęs juos tikrai įrašys ir jai as apmėnu jus gydyti, sveiką. Jums esu. El. kit pas tikrą specialistą, kuris nekadė juo tur ir kas jums skauda, bet pats pasakyti po alutino išsamiavimo — kas jums yra.

Dr. J. E. Zarembo
20 W. Jackson Blvd., netoli State St.
Kambarys 1016
Imk elevatorių.
CHICAGO, ILLINOIS

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 1 p. o. o. o. u, nuo 5 iki 7:30 vakaro. Nedėlio i nuo 10 ryto iki 1 p. o. o.

SIUSKIT PER
NAUJIENAS
PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir
taip pataria Lietuvos bankai

CLASSIFIED ADS.

Mokyklos
Educational

REIKIA VYRU ĮSISIMOKINIMUI
AUTOMOBILIŲ AMATO
Praktiškos instrukcijos, darbas kol mokinsitės ir dar geresnis kaip iškomsite. Mokykla dienomis ir vakarais. Atsilankykite arba reikalaukite aplikacijos.

FEDERAL AUTO ENGINEERING
SCHOOL
2040-42 Washington Blvd.

ATOSTOGOS

nuo birželio 28 dienos iki rugpjūčio 1 dieni.

PAMOKOS

prasidės rugpjūčio 1 diena

Bus mokinama dienomis ir vakarais.

Amerikos Lietuvių
Mokykla

3106 S. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

CLASSIFIED ADVERTISEMEN

Business Service

Biznio Patarnavimas

GENERALINIS
KONTRAKTORIUS
Statu namus mažus ir didelius.
Taipgi taisau senus. Permuftinū i kita vieta i duodu patarnimus dykai. Prirenziu morgiaus ant namu.

A. KAIRIS

3230 So. Union Ave.

Phone Victory 2740

GENERALIS KONTRAKTORIUS IR
REAL ESTATE
Statu namus nuo bungalow iki didziausiu apartamentinio namo
J. A. GURSKY BROS.
4309 West 63rd Street
Phone Republic 7869

MES ATLEKAME VISOKI REMO-
DELIAVIMO DARBA
Nereikia imoketi. Mokekite kaip renda. Neieskokite flato. Pirmiau mus pamatykit.
BLUE BELL CONSTRUCTION CO.
3912 Elston Ave. Keystone 1633

10% PIGIAU UZ VISA DARBA
CONSUMERS Stogu Darbas. Greitai taisome stogus visokios rusies, bile kada ir bile kur. Dykai apskaitliavimas. Mes atlekame geriaus darba mieste. Kedzie 5111.

J. S. RAMANCIONIS
Buve vedejas Bridgeport Painting & Hardware Co.,
HARDWARE PAINTS & WALL PAPER
Painters & Decorators
J. S. RAMANCIONIS, savininkas
3147 So. Halsted St.
Tel. Victory 7261

Zelvis Building Co.
GENERALIS KONTRAKTORIUS
Statom naujus ir taisom senus namus, porcius, garadzius. Priemama kaina. Darbas garantuotas.
2506 W. 69 St.
Tel. Prospect 9856

PILNAS šildymo plentas, visais atzvilgiais garantuotas. Vien materiolas pilnam plentui, pigiau kaip galima \$280. Irankius skoliam veltui. Taipgi plumbing reikmenos. Abbott Plumbing & Heating Supply Co., 5201 W. Grand Ave. Berkshire 1321, Mr. Bartunek.

Financial
Finansai-Paskolos

Skolinam Jums Pinigus
\$100 IKI \$2,000

Jus atmokate mažomis mėnesinėmis.
Mes taipju perkaime morgiaus ir Real Estate kontraktus.

Petrzilek Bros.
1647 W. 47th St.
Arti Marshfield Ave.

MES DAROME 1, 2 ir 3 morgiaus. Eighteen Bond & Mortgage Co
1618 West 18th Street
L. F. Dankowski, prez.
C. T. Dankowski, izd.

Paskolos suteikiama
i viena diena
2-RI MORGICIAI
3-TI MORGICIAI
6 Nuošimčiai

Mes perkaime real estate kontraktus

INTERNATIONAL
INVESTMENT
CORPORATION

Kapitalas \$500,000.00
3804 So. Kedzie Ave.
Tel. Lafayette 6738-6716

INVESTUOK SAVO TAUPINIUS SAUGIAI
6% geruose Cicero miesto "Improvement Bonds" pasirinkime 1-mo morgiaus.
Sumoje \$100.00, \$200.00, \$500.00 ir \$1000.00.
EDWARD J. DUBSKY,
(Secretary of Board Local Improvement, Town of Cicero).
Ofisas
2135 So. 56th Ave., Cicero, Ill.
(Pasiklausk savo bankieriaus kas link situ bondus).

Be Komiso ir Išlaidų
Mes paskoliname jums \$100, \$200 arba \$300, imame legali nuosimti. Pinigus gausite i 12 valandu.

Industrial Loan Service
1726 W. Chicago Ave.
Kampus Hermitage Ave.

Morgičiai pirmi ir antri
6 nuosimčiai padaromi i 24 valandas
Musy išlygos bus jums naudingos Kreipkitės pas
M. J. KIRAS,
3335 So. Halsted St.

PASKOLINSIM nuo \$50 iki \$300 už 24 nuosimčio ir lengvais išmokėjimais. Paskolas suteikiam i 24 valandas. Be jokio komiso.

S. OSGOOD,
2231 West Division St., "upstairs"
Tel. Armitage 1199

Automobiles

26 Dodge Coupe	\$150
27 Chandler Coach	\$295
28 Pontiac Coupe	\$400
29 Essex	\$550
30 Dodge Sedan	\$100
31 Essex Sedan—Didelia muleidimas, naujas	\$300
32 Oakland Landau Sedan	\$450
33 Ford—Tudor	
McDERMOTT MOTOR SALES CO.	
7136 So. Halsted St.	
Triangle 9330	

PRANESIMAS

Turime garbės pranešti lietuviams, kad mes dabar esame paskirti parduoti naujus NASH "4007" kurie vadovauja pasaulioje automobilių vertybėje. Mes teikiame visiems teisingą patarnavimą.
Automobilių sales ruimis atdaras vakarais ir šventadieniais.

BALZEKAS MOTOP
SALES,
4030 Archer Ave.,
Tel. Lafayette 2082

Furniture & Fixtures
Rakandai-Itaisai

GESO krosnys nuo \$5. Lovos \$2. Dresseris nuo \$5. Divonai nuo \$8. Kušetos \$10. Ice baksai \$5. 2-3 parlor setai nuo \$15. Kedės, korbai \$1. Lempos. Virtuvų setai.
Lempos. Virtuvų setai. Gauger Furniture Co., 541-43 E. 61st St., arti St. Lawrence Ave.

ISPARDAVIMAS
Perimame inventorijų ir turime perleisti savo naujus ir padėvėtus furnitūrus neperdėdami piciomis kainomis. Čia, ar dalyvauja
VICTOR FIREPROOF STORAGE
4809 W. Lake St.

Personal
Asmenų Ieško

PAIESKAU Winevičių Alice ir Juozo, prašomi yra atsiiepti ar kas juos žino malonėkite pranešti. Motiejus Ruseckas, 8128 Vincennes Ave. Chicago, Ill.

Situation Wanted
Darbo Ieško

PAIESKOM 2 vaikiniai darbo Watchmano, Janitariaus ar Porterio. Kam reikėtų teisingų vyrų mēdžiam rašyt laiška, Juozapas Marcinkevičius, 1827 So. Ruble Street, Chicago, Ill., Phone Canal 0812

Help Wanted—Male
Darbininkų Reikia

Susilauk pasisekimo su
Chevrolet

Energiški ir sumanus vyrai gali rasti proga padidinti uždabio ir paženinti pirmyn, pardavinėdami nepaprastus naujus 6 - cilindrius Chevrolet, kurie buvo rodomi Pure Oil trobėsy, prie Wacker Drive ir Wabash Ave. nuo gruodžio 1 iki 6 D. Ypač reikalinga vyru teritorijose Worth, Stickney, taipju tarp Stock Yards ir Michigan Ave. Turi kalbėti lietuviškai, lenkiškai, čechiškai ir angliškai.

Priimti aplikantai bus trumpa laika lavinami dykai konstrukcijos šiu karu ir geriausių būdu juos pardavinėti.
Kreipkitės kas diena nuo 10 iš ryto iki 4 val. po pietu.

Chevrolet Vertelgu
Susivienijimas
Gossard Building
Room 301
Rush and Ohio Sts.

AŠ TURIU gera vieta del lietuviu pardavėju sekti laiškus nuo lietuviu apie namus. Musy \$5,000, 000.00 iškystyma.

Kreipkitės tarpe 9:30—12:00 val.

MR. SMITH
Room 616,
29 So. La Salle St.

REIKALINGAS vyras amžiuje 25 iki 45 metu. Algos garantuota \$25 savaitei ir daugiau. Atsiiaukite. Thos A. Stencil, A. G. Briggs & Co. 1209 W. 79 St.

REIKALINGAS patyres kriaučius skarmalu dirbtuvė, Kreipkitės i Miller & Dray, 2455 So. Loomis St.

Help Wanted—Female
Darbininkų Reikia

REIKALINGOS moterys su patyrimu skirstyti skudurus. Mokesnis \$24.00 i savaitę. HARRY DRAY, 1447 Blue Island Ave.

REIKALINGA merginu i hoteli \$16.50 savaitei, veiterku \$18 savaitei. fabrio merginu po \$17, indu plovėju \$18. Accurate Employment Agency 6311 So. Halsted St.

Furnished Rooms

PASIRENDUOJA kambarys del vaikinu arba merginu. Šiltu vandeniu apšildomas, su visais patogumais. Pasirenduoja pigiai, 2543 W. 71st St.

Business Chances
Pardavimui Bizniai

PARDAVIMUI moterišku skrybėliu krautuvi iš priežasties lios. Parduosiu pigiai, 2430 W. 47th St.

Business Chances

Pardavimui Bizniai

DETROITE

NEPAPRASTA PROGA!

Iš priežasties mano vyro mirties parduosiu puikių kampinių murini namą, katramė randasi du bizniai — Restauracija ir Soft Drink arba Salunas, taipgi su puikiais rumais viršum del pagyvenimo. Biznis išdirbtas per daugeli metu. Lietuviais apgyventa kolonija.
Parduosiu už nužeminta kaina ir ant lengvų išmokėjimu. Del platesnių informacijų kreipkitės ypatingai arba per laiška pas
MRS T. VIGANAUSKIENI
9801 Russell St., Detroit, Mich.

PARDAVIMUI grosernė ir mokyklos smulkmenu. Randasi geroi vietoj. Parduosiu pigiai. Savininkas — 942 W. 34 St.

PARDAVIMUI arba mainysiu ant bile ko GASOLINE STATION WHITE TERRA COTTA plytu, geras kampas ant Archer Ave. Lotas apie 62x128 pėdos, pilnai įrengtas. Extra vietos del barbecue buclės.

Atsiiaukite
2031 W. 35th St.
arba telefonuokite Lafayette 0909

PARSIDUODA grosernė ir namas, 4 kambaryų flatas, muros namas, senas biznis, gera vieta. Parduosiu nebrangiai, 1627 So. Newberry Ave., Ateikite po 6 val. vak.

PARSIDUODA Barber Shop trijų baltų kreslų. Verta \$1000. Parduosiu už \$500. Priežastis: apleidžiui miesta, 4355 Wentworth Ave.

Exchange—Mainai

MAINYSIU bizniaus namą esant Cicero lietuvių kolonijoje i privatišką 1 arba 2 flatų, arba lotą, Simonas Kiela, 4843 W. 14th St.

MAINAU savo naują murini bungalow, 6 kambaryų, 2-ju karų, murinis garažas — mainysiu i cottage, lotus arba automobilius.

Išsimaino 2-ju flatų murinis namas Brighton Park, namo kaina \$7,500 — mainysiu i buclerę, grosernė arba restauranta.

Mainau bizniava namą, storas su 4 flatais — mainysiu i farma neatšizvelgiant kokiej valstijoje.

Kreipkitės
F. G. LUCAS & CO.
4108 Archer Ave.
Tel. Lafayette 5107

Real Estate For Sale
Namai-Zemė Pardavimui

4 KAMBARIU cottage ant didelio loto arti Addison Bulvaro, greitai augančioj apygardoj, \$2,400. Salvyos \$350 imokėti, likusius kaip renda. Box-1106.

8 KAMBARIU bungalow — 4037 Grace Street. Zema kaina, greitai pardavimui. Karštu vandeniu šildoma, lejunės, prietška alėja. Garadzius, 25 pėdu lotas; krumai uždangos ant langu.

D. J. O'CONNOR,
10 So. La Salle St.,
Franklin 4465

DIDELIS BARGENAS.